

**TIDNINGSVANOR I
GÄSTRIKLAND 1989**

Presentation av en
läsarundersökning

av

RONNY SEVERINSSON
ARBETSRAPPORT NR 9

1991

ISSN 1101-4679

DAGSPRESSKOLLEGIET
Institutionen för journalistik
och masskommunikation
Göteborgs universitet

Förord

Dagspresskollegiet är ett forskningsprogram som grundfinansieras av den svenska dagspressen. Programmets huvuduppgift är att göra årliga studier av utvecklingen av läsvanorna för den svenska dagspressen.

Dessutom företar Dagspresskollegiet lokala läsarundersökningar inom bestämda regioner. Dessa finansieras av lokala dagstidningsföretag vad gäller datainsamling, medan undersökningsledningen ställs till förfogande genom programmet. Sedan 1981 har lokala studier genomförts bl a i Medelpad, södra Halland, Alingsås, Jönköping, kalmarregionen, nordvästra och sydöstra Skåne, Värmland och Södermanland.

Föreliggande rapport är av speciellt intresse eftersom det är den andra i ordningen som Dagspresskollegiet genomfört i Gästrikland. Den första genomfördes 1986, och här redovisas resultaten av en undersökning genomförd under hösten 1989. Det finns därigenom möjligheter till intressanta jämförelser över tid. Motsvarande jämförelser finns tillgängliga även för Jönköpings kommun och kalmarregionen.

I syfte att få så bra undersökningsunderlag som möjligt kom projektet att omfatta 1000 individer i Gästriklands län. Frågeformuläret omfattar omkring 50 frågor - vilket

ger drygt 400 mätpunkter per individ. Även om projektet därigenom blivit något svårbehandlat och tidskrävande ger det en rik källa till kunskap om tidningsmarknaden i området. Projektet har i så stor omfattning som möjligt utformats i linje med 1986 års undersökning i samma område.

Den rapport som föreligger ger en översikt av huvudresultaten från undersökningen. Redovisningen gäller både den totala läsarmarknaden med läsvanor och anskaffningssätt samt utnyttjande och bedömning av den lokala pressens innehåll.

Undersökningen har planerats av en arbetsgrupp bestående av forskningsassistenterna Karin Björkvist och Ronny Severinsson samt undertecknad. För det praktiska genomförandet av undersökningen samt presentationen i denna rapport svarar Ronny Severinsson.

Göteborg i maj 1991

Lennart Weibull
professor

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	INLEDNING	1
1.1	Tidningssituationen i Gästrikland	1
1.2	Tidningsval, läsvanor och tidningsbedömning	3
2.	UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE	5
2.1	Urval och fältarbete	5
2.2	Svarsfrekvens	6
3.	DAGSTIDNINGSLÄSNING	8
3.1	Total dagstidningsläsning	8
3.2	Dagstidningsläsning i olika grupper	10
3.3	Summering	11
4.	VAL AV TIDNING	12
4.1	Läsning av olika tidningar	12
4.2	Läsning av olika tidningar i grupper	14
4.3	Söndagsläsning	17
4.4	Söndagsläsning i grupper	18
4.5	Summering	18
5.	TILLGÅNG TILL TIDNINGAR	19
5.1	Prenumeration	19
5.2	Prenumeration i grupper	20
5.3	Prenumeration på enskilda tidningar	21
5.4	Prenumeration på enskilda tidningar i grupper	21
5.5	Avslutade prenumerationer	23
5.6	Tidningsbyte	23
5.7	Funderingar på förändrad prenumeration	25
5.8	Tillgång bland ickeprenumeranter	26
5.9	Tidningstillgång på arbetsplats och skola	26
5.10	Summering	28
6.	VIKTIGA EGENSKAPER VID TIDNINGSVÄL	29
7.	DET POLITISKA TIDNINGSVÄLET	32
8.	LÄSTID OCH LÄSTIDPUNKTER	34
9.	LÄSPROFIL OCH LÄSINTRESSE	36
9.1	Läsprofil	36
9.2	Läsprofil i grupper	38

9.3	Läsintresse	39
9.4	Läsintresse i grupper	40
9.5	Läsintresse och läsprofil	41
9.6	Lokalnyheter	43
9.7	Summering	35
10.	BEDÖMNING AV ENSKILDA TIDNINGAR	45
11.	LÄSARÖNSKEMÅL	47
11.1	Önskemål om innehållet i Gefle Dagblad	47
11.2	Önskemål om sektionering och bilagor	48
11.3	Summering	49
12.	ALLMÄNNA MEDIEBEDÖMNINGAR	50
13.	SAMMANFATTNING	51
	REFERENSER	55

1. INLEDNING

I denna rapport redovisas huvudresultaten från en läsvanestudie i Gästrikland som genomfördes hösten 1989. Resultaten ger en inblick i lokalbefolkningens läsvanor och förhållningssätt gentemot lokaltidningar i konkurrensbetonad tidningssituation.

Resultaten kan även sättas in i ett större perspektiv. Tillsammans med Dagspresskollegiets tidigare lokala läsvanestudier i olika regioner, bildar undersökningen ett omfattande underlag för forskning om faktorer bakom människors dagstidningskonsumtion. I detta avseende utgör Gästrikland en intressant region eftersom tidningssituationen ger möjlighet till ett politiskt val av lokaltidning, mellan den liberala Gefle Dagblad (GD) och den socialdemokratiska Arbetarbladet (AB) (jfr Björkqvist 1989).

Undersökningen är vidare särskilt intressant mot bakgrund av att Dagspresskollegiet 1986 genomförde en läsvanestudie i regionen. Uppföljningar av tidigare studier är värdefulla. Hittills har Dagspresskollegiet gjort två lokala uppföljningar, i Kalmar län och i Jönköping (Kratz 1989 och 1990). För att underlätta jämförelser med den föregående studien i Gästrikland är denna rapport (och tabellerna i rapporten) upplagd på samma sätt som resultatredovisningen från 1986 års undersökning (Björkqvist 1988). Det skall understrykas att de båda undersökningarna baseras på olika urval. Det är alltså inte så att samma svars personer tillfrågats två gånger.

1.1 Tidningssituationen i Gästrikland

De kommuner som ingår i gästriklandundersökningen är Gävle, Hofors, Ockelbo, Sandviken och Älvkarleby. Tidningssituationen 1989, med avseende på hushållstäckning i de olika kommunerna, redovisas i tabell A. Siffrorna inom parentes är täckningstal för 1986.

Tabell A Tidningssituationen i Gästrikland 1989 (hushållstäckning i procent)

Tidning	Kommun				
	Gävle	Hofors	Ockelbo	Sandviken	Älvkarleby
Arbetarbladet	29 (29)	56 (58)	45 (47)	50 (52)	60 (63)
Gefle Dagblad	59 (60)	24 (25)	37 (38)	34 (37)	25 (25)
Gästriklands Tidn*	2 (3)	5 (6)	12 (15)	5 (6)	0 (0)
Upplands Nyheter*	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	2 (2)
Uppsala Nya Tidning	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	1 (1)
Dagens Nyheter (sön)	8 (9)	8 (10)	4 (5)	10 (9)	6 (8)
Aftonbladet (vard)	17 (16)	19 (18)	12 (11)	17 (16)	20 (21)
Aftonbladet (sön)	22 (19)	24 (21)	19 (16)	23 (21)	28 (27)
Expressen (vard)	19 (19)	12 (12)	14 (14)	14 (15)	15 (16)
Expressen (sön)	24 (25)	16 (18)	22 (22)	21 (23)	22 (24)

Anmärkning: Siffror inom parentes avser täckning 1986

* utkommer en dag i veckan

Källa: TS-boken 1986 och 1990

Av tabellen framgår att Gefle Dagblad har en dominerande position på utgivningsorten Gävle. Arbetarbladet har en marknadsledande ställning på de mindre orterna. Mönstret är detsamma som 1986. Täckningstalen ligger tämligen stabila mellan 1986 och 1989. Gefle Dagblad har minskat med 1 procentenhet i Gävle, Hofors och Ockelbo, samt med 3 procentenheter i Sandviken. I Älvkarleby är GD:s täckningstal oförändrat. Arbetarbladet har minskat med 2 procentenheter i Hofors, Ockelbo och Sandviken, samt med 3 procentenheter i Älvkarleby. AB:s täckningstal i Gävle är oförändrat. De båda tidningarnas sammanlagda hushållstäckning ligger på 80 procent upp till 88 procent i kommunerna. Nedgången från 1986 är störst i Sandviken, 5 procentenheter och minst i Gävle, 1 procentenhet. I Hofors, Ockelbo och Älvkarleby har bruttotäckningen för de båda tidningarna sjunkit med tre procentenheter.

Dagens Nyheters täckning för söndagar ligger på 8 procent i Gävle och varierar mellan 4 och 10 procent i de övriga kommunerna. För-

ändringen sedan 1986 visar på svag nedgång om ett par procentenheter, med undantag för Sandviken där DN ökat med en procentenhet.

Kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen har vardera täckningstal strax under 20 procent på vardagar och något över 20 procent på söndagar. Aftonbladet har genomgående ökat sitt täckningstal med någon procentenhet i kommunerna, medan Expressen i några fall tappat en till ett par procentenheter (mer genomgående för söndagsutgåvan).

Sammanfattningsvis är det en mycket stabil konkurrensbetonad tidningssituation som kan avläsas i hushållstäckningstalen. Förändringen mellan 1986 och 1989 är obetydlig. Men täckningstalen ger en förenklad marknadsbild som kan förtydligas på en rad punkter genom läsvanestudier. De senare vidgar marknadsperspektivet till att inrymma antalet lästa utgåvor och eventuella läskombinationer samtidigt som de ger en inblick i tidningarnas ställning bland olika grupper i lokalbefolkningen. I dessa avseenden kan det mycket väl ha skett större förändringar mellan 1986 och 1989. Denna typ av marknadsaspekter på tidningssituationen kommer att redovisas i rapportens första steg som behandlar tidningsvalet.

1.2 Tidningsval, läsvanor och tidningsbedömning

Resultatredovisningen är upplagd i tre huvuddelar. Som utgångspunkt till den första delen om tidningsval ges en översikt av i vilken utsträckning lokalbefolkningen i de olika kommunerna håller sig med dagstidningar. Analysen av det faktiska tidningsvalet innefattar regelbundenheten i läsningen av enskilda tidningar, utbredningen av prenumerationer på enskilda tidningar och faktorer som läsarna anser viktiga för sitt tidningsval.

I det andra steget behandlas läsvanorna. Med läsvanor avses vilken tid människor lägger ned på tidningsläsning, vilka typer av inne-

håll de är intresserade av och vilka typer av innehåll de uppger sig läsa.

I den avslutande delen studeras tidningsbedömningar. Läsarna har fått ta ställning till olika påståenden om lokaltidningarna och om tidningar i allmänhet samt ange vilka typer av innehåll de anser att GD skall satsa mer på.

De enskilda kapitlen är relativt kortfattade. Till vart och ett finns emellertid ett betydande antal tabeller. Tabellerna har placerats i en särskild sektion sist i rapporten. Kapiteltexten är i huvudsak inriktad på att ge sammanfattande kommentarer till de viktigaste resultaten i varje avsnitt.

De bakgrundsvariabler som används i tabellerna är första hand kön ålder och utbildning. Kategoriseringen av utbildning i låg, medel och hög är gjord i enlighet med tidigare studier. **Låg utbildning** innebär folkskola, grundskola eller yrkesskola. Till **medelutbildning** räknas gymnasium, facksskola, realexamen och folkhögskola. Med **hög utbildning** avses studentexamen och högskola/universitet. Ytterligare bakgrundsvariabler som används i några fall är antal personer i hushållet, hur länge man bott i kommunen och hushållsinkomst.

I kategoriseringen av hushållsinkomst har gränserna bibehållits för att underlätta jämförelser med den tidigare lokalstudien, trots att det inte är i linje med den allmänna löneutvecklingen och ger en något skev fördelning av svars personer i de olika inkomstgrupperna.

I fråga om antal svars personer i olika grupper får underlaget anses vara tillförlitligt. En tumregel brukar vara att när n-värdet kommer ner i storleksordning runt 20 personer bör tolkningen av procentfördelningar tillmätas försiktighet. För att undvika denna typ av problem i kommunredovisningarna har Hofors, Älvkarle-

by och Sandviken slagits samman i en grupp och Gävle och Ockelbo i en annan grupp. Detta kan också motiveras av orternas strukturella likheter (jfr Björkqvist 1988 s 6). Vad gäller datamaterialets allmänna tillförlitlighet ges en kort redogörelse i det följande kapitlet om undersökningens genomförande.

2. UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE

Datainsamlingen har genomförts med hjälp av postenkäter. Metoden är väl beprövad och har fungerat bra i en lång rad läsarundersökningar. Erfarenheterna utvärderas dessutom kontinuerligt i metodprojekt, såväl i Dagspresskollegiets regi som inom Avdelningen för masskommunikation (t ex Ohlsson 1986).

Med postenkäter kan ett stort antal frågor ställas och med hjälp av skriftliga påminnelser och telefonkontakter kan svarsfrekvensen hållas på en fullgod nivå. Enkätens utformning är baserad på erfarenheter från tidigare studier. De grundläggande tidningsfrågorna har exakt likalydande formuleringar som vid 1986 års undersökning i Gästrikland. Ett par nya frågor tillfogades och det färdiga frågeformuläret innehöll drygt 50 frågor med bundna svarsalternativ. Vissa frågor var även kompletterade med öppna svarsalternativ. Ungefär två tredjedelar var tidningsfrågor, t ex läsvanor, prenumeration och läsintresse, medan en tredjedel rörde svarspersonernas personliga egenskaper, tex kön, ålder och utbildning.

2.1 Urval och fältarbete

Invånartalet i Gävle uppgick 1989 enligt TS-boken till 87.700 personer, i Hofors till 12.200, i Ockelbo till 6.500, i Sandviken till 39.700 och i Älvkarleby till 9.200 personer. Av dessa sammanlagt 155.300 invånare begränsar sig undersökningens population till personer i åldern 15-75 år.

Som urvalsram till undersökningen användes länsstyrelsens personregister. Ur registret drogs ett slumpmässigt urval om totalt 1000 personer. Från registret hämtades förutom adresser uppgifter om ålder och civilstånd.

Den 23 november skickades frågeformuläret ut till svarspersonerna i urvalet. En vecka senare skickades en påminnelse till dem som då inte besvarat enkäten. Den 6 december, skickades ett nytt frågeformulär ut till dem som inte svarat och efter ytterligare en vecka en sista skriftlig påminnelse. Några telefonintervjuer gjordes inte.

2.2 Svarsfrekvens

Av det ursprungliga totalurvalet om 1000 personer har endast 39 personer bortdefinierats av naturliga orsaker (tabell B). I jämförelse med tidigare studier kan vi med mycket stor sannolikhet utgå från att det naturliga bortfallet bör vara minst dubbelt så stort. Det är osedvanligt få personer som hört av sig denna gång angående naturliga skäl att inte kunna medverka i undersökningen.

Erfarenheten visar också att det naturliga bortfallet i praktiken sannolikt är av ännu högre storleksordning. En betydande felkälla är att urvalsramen innefattar personer som är mantalskrivna i kommunen men sedan länge eller för längre tid vistas på andra orter. Detta gäller i synnerhet ungdomar som under militärtjänstgöring och studier flyttat hemifrån men ändå är mantalsskrivna på föräldrarnas bostad.

Siffrorna på det naturliga bortfallet i tabell B är alltså redovisade med betydligt strängare definition än vad som är vanligt i denna typ av undersökningar. Siffrorna på antal avflyttade och bortresta är relativt sett extremt låga.

Det låga antalet bortdefinierade ger ett högt nettourval. Av nettourvalet på 961 personer har totalt 649 godkända svar registre-

rats. Detta ger en total svarsfrekvens på 68 procent för undersökningen, vilket inte är bland de bästa som uppnåtts i serien av lokala studier, men en fullt godtagbar nivå. Vid undersökningen i Gästrikland 1986 uppgick svarsfrekvensen till 74 procent. Antalet bortdefinierade var då något högre. Den högre svarsfrekvensen 1986 grundar sig på de förkortade telefonintervjuer som gjordes då och som räknades som godkända svar.

Tabell B Svartsfrekvens Gästrikland 1989

Ursprungligt urval	1000
Naturligt bortfall	39
Därav sjuka, avlidna, språksvårigheter	10
Avflyttade, bortresta	29
Nettourval	961
Godkända svar	649
Svartsfrekvens (procent)	
Totalt	68
Män	68
Kvinnor	68
15-29 år	65
30-49 år	69
50-75 år	72

Bortfallet på 312 personer som inte besvarat enkäten består till maximum av en femtedel uttalade svarsvägrare. Resterande personer har vi inte lyckats få kontakt med. Bland dessa kan det, som tidigare nämnts, med stor sannolikhet finnas avflyttade eller personer som av andra skäl borde ha definierats bort. Svartsfrekvensen kan därmed vara högre än den presenterade. Bland olika undersökningsinstitut förekommer vanligen olika tekniker att beräkna svarsfrekvens utifrån antaganden om bortfall. Orvesto, exempelvis, tillämpar en beräkning som går ut på att hälften av de ej anträffade personerna definieras bort. Med ett sådant förfarande blir svarts-

frekvensen i denna undersökning betydligt högre än vad som framgår av tabell B.

Avslutningsvis skall internbortfallet beröras kort. Internbortfallet är av två slag. Det ena är när svarspersonerna hoppat över enstaka svarsalternativ. Principen vid analyserna är att tolka dessa som ej läsare, ej intresserade eller att objektet anses oviktigt. Denna typ av internbortfall begränsar sig huvudsakligen till frågor där många delobjekt skall besvaras under en huvudfråga.

Datamaterialet är även behäftat med internbortfall i form av helt överhoppade frågor. Internbortfall av detta slag har inte beaktats (uteslutits) vid tabellberäkningarna. Redovisningen av antalet svars personer, n-värdena, i tabellerna ger en uppfattning om bortfallets storlek i olika frågor.

3. DAGSTIDNINGSLÄSNING

I detta kapitel skall dagstidningsläsningens omfattning belysas. Från och med detta kapitel hänvisas också till tabellerna i tabellbilagan.

3.1 Total dagstidningsläsning

De regelbundna nationella undersökningarna sedan 1979 i samarbete mellan Sveriges Radios Publikforskning och Dagspresskollegiet har visat att andelen morgontidningsläsare ligger på en hög och stabil nivå i Sverige. Resultaten stöds av andra riksomfattande studier, exempelvis den sedan 1986 regelbundna SOM-undersökningen (samhälle, opinion, massmedia) vid Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.

Väljer man att sätta regelbundenhetskravet för morgontidningsläsning till **åtminstone en gång per vecka**, är drygt 90 procent av

den vuxna befolkningen regelbundna morgontidningsläsare (jfr Anshelm, Strid 1989 s 9). I hårdkonkurrensområden som Kalmar län når siffran upp till 99 procent (1985). Men även orter som Eskilstuna 98 procent (1985), Halmstad 96 procent (1984), Karlstad 98 procent (1987) och Ystad 97 procent (1989) når en mycket hög nivå. Samma förhållande gäller för Gästrikland, där siffran 1989 är 97 procent (tabell 1). Det är en svag minskning med 2 procentenheter jämfört med 1986 års undersökning i regionen.

Med en strängare definition av regelbundenheten, morgontidningsläsning **varje dag**, sjunker andelen något. För riket i helhet stannar nivån kring 70 procent. Riksgenomsnittet dras ned av att andelen är lägre i Stockholm, 55 procent 1987, där kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen delvis fyller en funktion som lokaltidningar. I malmöområdet ligger nivån kring 80 procent och i göteborgsområdet kring 75 procent (Anshelm, Strid 1989 s 18-19). I Gästrikland uppgår andelen dagliga morgontidningsläsare till 83 procent 1989, vilket är en minskning med 5 procentenheter i förhållande till 1986 års resultat. Siffran är dock jämförbar med Halmstad 82 procent 1984, Helsingborg 84 procent 1989 och Ystad 85 procent 1989.

Vad gäller daglig lokaltidningsläsning är andelen 83 procent i Gästrikland 1989. Det är en svag minskning jämfört med de 85 procent som uppmättes 1986. Såväl ystads- som helsingborgsregionen, vilka båda undersöktes 1989, låg på en nivå strax under 80 procent.

Andelen dagliga kvällstidningsläsare i Gästrikland är 23 procent. Det är en oförändrad andel jämfört med 1986 och en hög nivå i förhållande till andra studerade regioner. Andelen kvällstidningsläsare åtminstone en gång i veckan uppgår till 75 procent, vilket också allmänt sett är en hög nivå.

Ortsgrupperingen i tabell 1 mellan Gävle/Ockelbo å ena sidan och Hofors/Sandviken/Älvkarleby å andra, visar inte på några skillna-

der i tidningskonsumtion. Man kan vidare i tabell 1 utläsa att andelen dagliga lokaltidningsläsare är lika stor som andelen dagliga morgontidningsläsare. Detta tyder på att knappast några personer håller sig till storstadsmorgontidning utan att också läsa någon lokaltidning (kombinationerna som beräknades i tabell 2 och 4 i 1986 års undersökning redovisas inte här men framgår under prenumerationsavsnittet).

3.2 Dagstidningsläsning i olika grupper

Tidningsvanorna inom olika grupper av lokalbefolkningen följer samma mönster som framkommit i studier av andra regioner. Åldersfaktorn ger tydligt utslag i morgon- och lokaltidningsläsningen. Andelen dagliga lokaltidningsläsare ökar markant med stigande ålder, från 70 procent i lägsta åldersgruppen till 90 procent i högsta gruppen (tabell 3).

Det har konstaterats i många undersökningar att just ungdomar är en svag grupp när det gäller fast tidningsläsning. Jämfört med 1986 har dock andelen dagliga lokaltidningsläsare i åldern 15-29 år ökat med 2 procentenheter i Gästrikland (från 68 till 70 procent). En nivå på 70 procent bland ungdomar är tämligen hög i relation till andra regioner. Den är jämförbar med Ystad 69 procent 1989 och klart högre än Helsingborg 59 procent 1989.

Tabell 3 visar inte på någon könsskillnad i morgontidningsläsningen. Däremot tenderar andelen dagliga lokaltidningsläsare att minska med högre utbildning. Resultaten är i linje med svarsutfallet i regionen 1986 och med vad som framkommit i andra regioner. Styrkan i det negativa sambandet mellan utbildning och läsning har dock försvagats sedan 1986, företrädesvis på grund av minskning i andelen läsare bland lågutbildade. Högutbildade brukar ha en större benägenhet att söka sig till storstadsmorgontidningar än människor med lägre utbildning. Tabellen visar också att andelen ökar med två procentenheter, från 79 procent lokaltidningsläsare till 81 procent morgontidningsläsare för högutbildade. Men det

negativa sambandet över utbildning kvarstår ändå för daglig morgontidningsläsning.

Botiden på orten har också betydelse för tidningsvanorna. De som bott mer än tio år på orten läser lokal- och morgontidningar i större utsträckning än de som bott där mindre än tio år. Det tycks dock ha skett en intressant förändring sedan förra undersökningen. Bland nyinflyttade har andelen lokaltidningsläsare ökat från 70 procent 1986 till 79 procent 1989. Konkurrenssituationen innebär uppenbarligen att de nyinflyttade bearbetas intensivt av de båda lokaltidningarna.

Den dagliga kvällstidningsläsningen är mer utbredd bland män än bland kvinnor. Andelarna ökar med stigande ålder och minskar med högre utbildning. Kvällstidningsläsning åtminstone en gång i veckan visar däremot högre andelar med lägre ålder. Mönsten är allmängiltiga och andelarna håller en likartad nivå jämfört med 1986.

3.3 Summering

Tidningsvanorna i Gästrikland 1989 ligger på en hög nivå jämfört med riksgenomsnitt och med flera andra regioner. Andelen dagliga lokaltidningsläsare visar dock på en svag tillbakagång och andelen dagliga morgontidningsläsare på en något starkare tillbakagång jämfört med resultaten 1986. Sett till olika grupper uppvisar ålder det starkaste sambandet med daglig lokaltidningsläsning. Andelen ökar markant med stigande ålder. Trots den allmänna svaga nedgången i läsning sedan 1986 har det skett en svag ökning av andelen läsare i just den kritiska yngre åldersgruppen. Andelen dagliga lokaltidningsläsare har vidare ökat klart bland nyinflyttade. Slutligen går det inte att utläsa några större skillnader i tidningsvanorna mellan de olika orterna regionen.

4. VAL AV TIDNING

Detta kapitel behandlar läsvanorna för enskilda tidningar, förekomsten av dubbelläsning mellan lokaltidningarna och tidningsläsningen på söndagar. Kapitlet refererar till tabellerna 5 - 14.

4.1 Läsning av olika tidningar

Då det gäller siffror på enskilda tidningars spridning ger läsvanestudier en något annorlunda bild än hushållstäckningstalen. Genom att läsvenesiffrorna är inriktade på individer och inte hushåll får vi kunskap om hur stor del av befolkningen som läser eller regelbundet håller sig till en viss tidning. Detta gäller då inom det undersökta åldersintervallet 15-75 år. Vidare kommer läsvenesiffrorna att inkludera alla läsare respektive abonnenter, alltså fler än dem som den försålda upplagan når.

Allmänt sett gäller att läsvenesiffrorna ger något högre spridningssiffror än hushållstäckningen uppvisar. Vidare får tidningar med en yngre läsekrets relativt större läsvenesiffror än dem med äldre läsekretssammansättning. Orsaken är att de förra läses i större hushåll än de senare, samt att de äldsta läsargrupperna normalt är exkluderade i läsveneundersökningar.

I tabell 5 presenteras andelen läsare av olika tidningar i Gästrikland. Totalsiffrorna i tabellen visar att Gefle Dagblad är den dominerande tidningen i regionen. Av de tillfrågade säger sig 51 procent läsa GD dagligen och 71 procent att de läser tidningen minst en gång i veckan. Arbetarbladet har 37 procent dagliga läsare och 56 procent läsare någon gång varje vecka.

I jämförelse med 1986 har GD ökat såväl andelen dagliga som veckoläsare med 3 procentenheter. Arbetarbladet svarar för en minskning med 5 procentenheter både på daglig och på veckobasis.

Storstadsmorgontidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet har en svag ställning i regionen. De har vardera 4 procent dagliga läsare. Vad beträffar läsning minst en gång i veckan har Dagens Nyheter en större andel, 15 procent mot 8 procent för Svenska Dagbladet. Sedan 1986 har Dagens Nyheter fördubblat andelen dagliga läsare (2 till 4 procent) men samtidigt tappat 4 procentenheter bland de mindre regelbundna läsarna. Svenska Dagbladet har ökat andelen dagliga läsare med en procentenhet och har en oförändrad andel mindre regelbundna läsare.

Kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen är jämnstora i regionen. Båda uppvisar ett dagligt läsvanetal på 12 procent och ett veckotal på 48 procent. För Expressen är det fråga om en ökning av dagliga läsare med två procentenheter sedan 1986 och för Aftonbladet en minskning med två procentenheter. I fråga om läsning minst en gång i veckan har Aftonbladet tappat en procentenhet medan Expressen ökat med en enhet.

Uppdelningen i kommuner i tabell 5 visar att GD dominerar när det gäller daglig läsning i Gävle (62 procent medräknat Ockelbo) medan AB dominerar i Hofors/Sandviken/Älvkarleby (53 procent). Under GD:s dominans som daglig tidning i Gävle läses Arbetarbladet åtminstone någon gång i veckan av drygt 50 procent av befolkningen. Ett likartat förhållande finner vi för läsning av GD någon gång i veckan under Arbetarbladets dominans i Hofors/Sandviken/Älvkarleby.

Siffrorna för daglig läsning av GD och AB i Gävle/Ockelbo respektive Sandviken ligger väl i linje med hushållstäckningstalen som redovisades i tabell A. Men medan täckningstalen visar på en svag nedgång för båda tidningarna sedan 1986 ger siffrorna för daglig läsning vid handen att GD ökat med 4 procentenheter i Hofors/Sandviken/Älvkarleby samtidigt som AB tappat 6 procentenheter. I Gävle/Ockelbo har AB gått tillbaka i daglig läsning med 1 procentenhet medan GD:s ställning är oförändrad. Att GD visar en mer positiv tendens i läsvanesiffrorna hänger troligen samman med att

tidningen har en stark ställning i yngre läsargrupper och i flerpersonshushåll, vilket skall belysas längre fram (jfr även inledningsresonemanget till avsnitt 4.1).

Dubbelläsningen mellan de båda lokaltidningarna illustreras i tabell 6. Andelen dagliga dubbelläsare av GD och AB uppgår till 6 procent, vilket är en låg siffra i jämförelse med andra studerade regioner. Den dagliga dubbelläsningen har dock ökat med en procentenhet jämfört med svarsutfallet 1986. Med avseende på mindre regelbunden dubbelläsning (åtminstone en gång i veckan) säger sig en tredjedel av svarspersonerna läsa båda tidningarna.

I tabell 7 beskrivs läsare av olika tidningar med utgångspunkt från den huvudtidning de angett. Huvudintrycket av tabellen är att de som har Gefle Dagblad som huvudtidning i större utbredning läser en kompletterande morgontidning än vad Arbetarbladets läsare gör. Andelen av GD:s läsare som läser Dagens Nyheter åtminstone en gång i veckan tenderar dock att minska från 26 procent 1986 till 20 procent 1989. På motsvarande sätt kan en minskning från 12 till 10 procent noteras för Svenska Dagbladet. Vad gäller kvällstidningar föredrar Arbetarbladets läsare att komplettera med Aftonbladet medan Gefle Dagblads läsare föredrar Expressen, vilket till synes uttrycker ett delvis politiskt medvetet tidningsval.

Fördelningen över orttyper förstärker intrycket att det primärt är läsare av Gefle Dagblad som också låter en storstadsmorgontidning ingå i läsvanorna. Deras kvällstidningsval riktar sig huvudsakligen till Expressen medan Arbetarbladets läsare i första hand håller sig till Aftonbladet.

4.2 Läsning av olika tidningar i grupper

Olika gruppers läsvanor av enskilda tidningar återges i tabell 9. Om vi ser till kön så är män och kvinnor i lika stor utsträckning dagliga läsare av Gefle Dagblad. Arbetarbladet har en något större

andel dagliga läsare bland kvinnor än bland män. Män är i större omfattning regelbundna läsare av storstadsmorgontidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet jämfört med kvinnor.

Svarsutfallet för lokaltidningarna längs åldersvariabeln följer mönstret från föregående tabeller. Den dagliga läsningen av såväl Gefle Dagblad som Arbetarbladet är minst utbredd i den lägsta åldersgruppen. GD har en större andel yngre fasta läsare (43 procent) än vad AB har (31 procent). AB uppvisar emellertid en tämligen jämn läsarfördelning i de tre olika åldersgrupperna (31, 38 och 38 procent från lägre till högre ålder), vilket är ovanligt för socialdemokratiska lokaltidningar. Mot denna bakgrund hade det varit intressant att se hur stor läsarandel tidningen har i åldrar över 75 år, vilket tyvärr inte datamaterialet medger.

Bilden kan dock förtydligas vid en jämförelse med resultaten från 1986. Det visar sig då att AB har förbättrat sin position i den yngre läsargruppen med 2 procentenheter. Tidningen har satsat på de ungdomliga läsarna. Detta har emellertid inte gått ut över GD. Den har också ökat andelen yngre läsare (med 3 procentenheter). Däremot kan vi se att i anslutning till ungdomsatsningen har Arbetarbladet tappat 13 procentenheter dagliga läsare i åldersgruppen 50-75 år. En intressant fråga är om detta är en kortsiktig läsarreaktion så att de kommer att vända tillbaka till tidningen eller om det är en långsiktig reaktion. En intressant iakttagelse kan vidare göras i fråga om läsning minst en gång per vecka. För båda tidningarna stiger andelen läsare med minskande ålder och jämfört med 1986 har AB ökat från 58 till 67 procent och GD från 71 till 74 procent i den lägsta åldersgruppen. De yngre, som förhoppningsvis skall utveckla mer fasta läsvanor, har nu i hög grad sporadisk kontakt med båda tidningarna.

Vad gäller ålder och övriga tidningar är det värt att notera att Aftonbladet och Expressen minskat med 4 respektive 2 procentenheter dagliga läsare i åldersgruppen 50-75. Detta kan i någon mån ses som indikator på att andra faktorer än Arbetarbladets ungdoms-

satsning kan ha medverkat till att tidningen förlorat läsare i denna åldersgrupp.

Mellan utbildning och daglig läsning kan klara samband utläsas. Med högre utbildning ökar andelen läsare av Gefle Dagblad. För Arbetarbladet gäller motsatt förhållande. Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet läses nästan uteslutande av högutbildade. Expressen och Aftonbladet har betydligt större andel fasta läsare bland lågutbildade än bland högutbildade. Jämförelsen med 1986 visar att Arbetarbladet minskat bland lågutbildade och ökat i övriga grupper. Gefle Dagblad har ökat i samtliga utbildningsgrupper, allra mest (12 procent) bland de medelutbildade.

Av den nedre delen i tabell 9 framgår att båda lokaltidningarna har en jämn fördelning i olika grupper med olika lång botid på orten. GD framstår dock som mer framgångsrik än AB när det gäller att fånga upp nyinflyttade läsare. Sedan 1986 har också andelen dagliga läsare av GD bland nyinflyttade ökat med 13 procentenheter och andelen veckoläsare har ökat med 4 procentenheter. I motsvarande grupp har dagliga läsare av AB minskat med 1 procentenhet och andelen veckoläsare har minskat med 6 procentenheter.

Mönstret för hushållsinkomst är detsamma som för utbildning. Ju högre inkomst desto större är andelen läsare av Gefle Dagblad. Arbetarbladet har högre läsarandelar i låginkomstgrupperna än i höginkomstgruppen. Något samband mellan hushållsstorlek och daglig läsning av AB kan inte noteras. GD däremot, läses i större utsträckning i fler- än enpersonshushåll.

Tabell 10 fokuserar på läsning av Arbetarbladet och Gefle Dagblad i olika åldersgrupper inom de olika ortsgrupperna. Den är särskilt intressant i jämförelse med motsvarande resultat i daglig läsning från 1986. Det visar sig då att i Gävle/Ockelbo har AB ökat kraftigt i den lägsta åldersgruppen (från 23 till 29 procent). Även GD har ökat, men inte lika kraftigt (från 48 till 50 procent). Skillnaden i andel läsare har således minskat något mellan tidnin-

garna. I högre åldersgrupper har skillnaden däremot ökat. Arbetarbladet har tappat läsare, framför allt i den äldsta åldersgruppen.

I Hofors/Sandviken/Älvkarleby har AB vunnit yngre läsare men tappat äldre, i synnerhet i åldersgruppen 50-75. GD har förlorat 10 procentenheter bland yngre läsare men ökat ännu kraftigare (12 procentenheter) bland de äldsta invånarna. Arbetarbladets ungdoms-satsning avspeglar sig således mycket klart i en uppdelning på orter och ålder. Satsningen har onekligen skapat turbulens i olika åldersgruppers val av lokaltidning.

4.3 Söndagsläsning

Andelen som uppger att de läser någon tidning på söndagar uppgår till 78 procent (tabell 10). Det är en likartad nivå jämfört med 1986 (79 procent). Majoriteten väljer att läsa någon kvällstidning. De flesta, 36 procent, läser Aftonbladet. Något färre, 34 procent väljer Expressen. Sedan 1986 har dock Aftonbladet förlorat fler söndagsläsare, 6 procentenheter, än vad Expressen gjort (2 procentenheter).

Av storstadsmorgontidningarna dominerar Dagens Nyheter med 14 procent läsare på söndagar, varav 3 procent säger sig söndagsprenumerera på tidningen genom Gefle Dagblad. DN har dock gått tillbaka med 3 procentenheter jämfört med 1986. Svenska Dagbladet har ökat från 4 procent 1986 till 5 procent 1989.

Kommungrupperingen i tabell 12 visar att Expressen har fler söndagsläsare än Aftonbladet i Gävle/Ockelbo. Förhållandet är omvänt i Hofors/Sandviken/Älvkarleby. Dagens Nyheter har flest läsare i det förstnämnda området. Mönstren är desamma som 1986.

Samspelet mellan val av lokaltidning och söndagsläsning redovisas i tabell 13. Resultatet är föga överraskande. Arbetarbladets läsare föredrar Aftonbladet på söndagar medan Gefle Dagblads läsare föredrar Expressen.

4.4 Söndagsläsning i grupper

Uppdelat på bakgrundsvariabler visar det sig att tidningsvanorna ser annorlunda ut på söndagar än på vardagar (tabell 14). I motsats till vardagar tenderar yngre att läsa i större grad än äldre på söndagar. Likaså läser högutbildade i större utsträckning än lågutbildade. Vad gäller ålder är det kvällstidningsläsning som slår igenom. I fråga om utbildning är däremot läsning av storstadsmorgontidningar den underliggande orsaken. Drygt hälften av de högutbildade läser en sådan tidning på söndagar varav 37 procent väljer Dagens Nyheter. Andelarna är oförändrade jämfört med 1986.

4.5 Summering

Gefle Dagblad har totalt sett störst utbredning i regionen. Arbetarbladet har sin minsta läsekrets på utgivningsorten, men har större läsarandelar än Gefle Dagblad på de mindre orterna Hofors/Sandviken/Älvkarleby.

Jämförelsen med resultaten från 1986 är intressant och tyder på förändringar. Totalt sett har Gefle Dagblads läsarandelar ökat svagt medan Arbetarbladet förlorat läsare. Av förändringarna att döma har Arbetarbladet gjort en särskild satsning som riktats till att fånga yngre läsare. Man har också lyckats stärka sin ställning i denna grupp, vilket emellertid även Gefle Dagblad har gjort. Men samtidigt har Arbetarbladet förlorat en relativt stor mängd läsare i den högsta åldersgruppen. Gefle Dagblad har å sin sida fått ett tillskott av läsare i högre åldrar. I vad mån Arbetarbladet satsat på att förbättra ställningen på utgivningsorten, så går det inte att avläsa i läsvanetalen. Trenden i Gävle för tidningen är densamma som på övriga orter, framgång bland yngre och tillbakagång bland äldre. Gefle Dagblad uppvisar störst förmåga och framgång när det gäller att fånga nyinflyttade läsare. Söndagsläsning ligger stabilt i närheten av 80 procent. GD-läsare föredrar Expressen och AB-läsare Aftonbladet på söndagar.

5. TILLGÅNG TILL TIDNINGAR

I kartläggningen av läsvanor är självfallet människors anskaffningssätt av tidningar en central faktor. Prenumeration har sedan länge varit det dominerande sättet att ha tillgång till morgontidningar. Prenumeration kan således ses som ett anskaffningssätt bland flera andra. Men prenumerationsbenägenhet kan även ses som en förutsättning för den regelbundna tidningsläsningen (Weibull 1983). Att prenumerera är ett sätt att vara trogen en viss tidning. Om prenumerationsbenägenheten ersätts av andra anskaffningssätt kan detta leda till en uppluckring av läsvanorna.

I det följande kapitlet kommenteras resultaten av frågorna om prenumerationsbenägenhet, förändringar i prenumerationsbenägenhet samt andra anskaffningssätt i undersökningen. Kommentarererna hänför sig till tabellerna 15 - 36.

5.1 Prenumeration

Andelen prenumeranter har i riket som helhet legat stabilt kring 80 procent 1979-87. Den skiftar dock mellan olika regioner. Storstadsinvånare, i synnerhet stockholmarna, har en lägre prenumerationsbenägenhet än människor i övriga landet. Nivån i Stockholm ligger strax över 60 procent, medan norrlänningar och de som bor i Götaland (utom Göteborg och Malmö) har en prenumerationsbenägenhet som tenderat att stiga mot 86 procent under senare delen av 1980-talet (Anshelm, Strid 1989 s 25-26).

Tabell 15 visar på totalt 86 procent prenumeranter i Gästrikland 1989. Det är en svag minskning med 3 procentenheter jämfört med 1986. Andelen som enbart prenumererar på en tidning har minskat från 81 till 75 procent, medan andelen som säger sig prenumerera på två eller fler tidningar har ökat från 8 till 11 procent. Fler-

tidningsprenumerationstalet på 11 procent är dock inte särskilt högt i jämförelse med andra undersökta regioner.

Uppdelat på orter (tabell 16) förefaller prenumerationsbenägenheten vara större på de mindre orterna än i Gävle. Detta är ett omvänt förhållande jämfört med 1986. Andelen prenumeranter har minskat kraftigare i Gävle/Ockelbo, 6 procentenheter, än i Hofors-Sandviken/Älvkarleby, 3 procentenheter.

5.2 Prenumeration i grupper

Prenumerationsmönstren i olika grupper är i linje med tendenserna i daglig läsning. Den enda könsskillnad som kan noteras i tabell 17, är att män i större utsträckning än kvinnor uppger sig vara flertidningsprenumeranter. Med stigande ålder ökar andelen prenumeranter markant. Utbildning ger kraftigt utslag i fråga om flertidningsprenumeration, närmare en tredjedel av de högtbildade håller sig med mer än en tidning. En likartad, men mindre markerad, tendens finner vi längs inkomstvariabeln. Flerpersonshushåll är i högre grad prenumeranter än enpersonshushåll och detsamma gäller personer med botid över 10 år jämfört med dem som bott kortare tid på orten.

I förhållande till 1986 har andelen prenumeranter nästan överlag minskat i grupperna. Större minskningar återfinns hos åldersgruppen 50-75 år (från 98 till 91 procent), hos enpersonshushåll (från 79 till 67 procent), hos låginkomsthushåll (från 88 till 73 procent) och hos hushåll som bott 6-10 år på orten (från 90 till 74 procent). Andelen flertidningsprenumeranter har å andra sidan ökat i flera grupper. Högtbildade svarar för den största ökningen, från 16 procent 1986 till 29 procent 1989.

Tabell 18 beskriver andelen prenumeranter efter ålder och hushållsstorlek inom olika kommungrupper. Inom båda kommungrupperna ökar andelen prenumeranter markant med ökad ålder. Tvåpersonshushåll prenumererar i större utsträckning än en- och flerpersongshus-

håll. I Gävle/Ockelbo har andelen prenumeranter överlag minskat i grupperna sedan 1986. På de mindre orterna har andelen prenumeranter minskat bland äldre och bland personer i ensamhushåll, och ökat i övriga grupper.

5.3 Prenumeration på enskilda tidningar

Prenumerantandelarna på enskilda tidningar, som framgår av totalsiffran i tabell 22, visar sig ge en validering till de tidigare redovisade siffrorna för daglig läsning. Gefle Dagblad har en total prenumerantandel om 52 procent att jämföra med 51 procent dagliga läsare och Arbetarbladet har 36 procent prenumeranter mot 37 procent dagliga läsare (jfr tabell 9). I förhållande till 1986 års resultat har andelen prenumeranter på GD minskat med 1 procentenhet. Arbetarbladet har tappat 10 procentenheter. Gapet mellan de båda tidningarna har därmed ökat från 7 till 16 procentenheter i GD:s favör.

Tabell 21 demonstrerar förekomsten av prenumerationskombination mellan Arbetarbladet och Gefle Dagblad. Andelen som prenumererar på båda tidningarna är endast 2 procent, d v s lägre än förekomsten av daglig dubbelläsning som uppgår till 6 procent (jfr tabell 6). Andelen dubbelprenumeranter uppgick också 1986 till 2 procent.

5.4 Prenumeration på enskilda tidningar i grupper

Prenumerationsmönstren inom olika grupper (tabell 22) visar också likheter med mönstren i daglig läsning. Män prenumererar i något större utsträckning på GD än kvinnor. För AB är förhållandet omvänt. Andelen prenumeranter tenderar för båda tidningarna att öka med stigande ålder. GD har dock en klart högre andel än AB i samtliga åldersgrupper. Utbildningsfaktorn har positivt samband med prenumerations på GD, högre andel med högre utbildning, och negativt samband för AB, högre andel med lägre utbildning. Likartade, men svagare, samband finner vi också mellan hushållsinkomst och prenumerations på lokaltidningarna. Flerpersonshushåll prenumererar

i större omfattning än enpersonshushåll, skillnaden är särskilt markant för GD. När det gäller botid visar tabell 22 att GD har större förmåga att dra till sig prenumeranter bland nyinflyttade än vad AB har. AB drar till sig fler dagliga läsare bland nyinflyttade (32 procent, tabell 9) än prenumeranter (29 procent).

Vid en jämförelse med resultaten från 1986 är ålder och botid mest intressant. Arbetarbladet har förlorat relativt kraftigt från 49 till 38 procent i åldersgruppen 50-75 år. I den lägsta åldersgruppen har andelen prenumeranter på AB minskat med 3 procentenheter. Bland nyinflyttade har tidningen tappat 5 procentenheter, bland dem som bott mer än 10 år har den tappat 6 procentenheter och i mellangruppen har den ökat med 7 procentenheter. Gefle Dagblad har ökat svagt i samtliga åldersgrupper. Andelen prenumeranter på tidningen har ökat med 10 procentenheter bland nyinflyttade, men minskat med 19 procentenheter bland dem som bott 6-10 år i området. En viss försiktighet i tolkningen bör dock anmodas eftersom antalet svars personer i de båda grupperna är relativt lågt.

Tabell 23 innehåller ortsuppdelning med fördelningar av prenumeranter på enskilda tidningar över ålder och hushållsstorlek. Den är intressant att relatera till motsvarande tabell för 1986. I Gävle har Arbetarbladet tappat prenumeranter i samtliga åldersgrupper medan Gefle Dagblad minskat svagt i yngsta gruppen och ökat i de högre åldersgrupperna. Med hänseende till hushållsstorlek har AB också tappat i samtliga grupper medan GD tappat i enpersons- och ökat i flerpersonshushåll. På de mindre orterna har AB tappat bland de yngsta och de äldsta. GD har tappat bland de yngsta och ökat i övriga åldersgrupper. Resultaten bör dock ses med reservation för det låga antalet svars personer i grupperna.

5.5 Avslutade prenumerationer

Resultaten rörande förändringar i prenumeration baseras på direkt ställda retrospektiva frågor i enkäten. Den första frågan tar upp helt avslutade prenumerationer. Antalet personer som upphört med en prenumeration utan att ersätta den med ny tidning är lågt, totalt sett 51 personer (tabell 24). Det skäl som samlat flest svar bland dessa personer är att man har till till tidningen på arbetet/skolan. Därefter kommer brist på tid för att läsa tidningen.

Jämfört med 1986 har andelen som uppgivit det allmänt stegrade kostnadsläget som orsak till att helt upphöra med prenumeration minskat drastiskt från 45 till 14 procent. Men om vi ser till ortsuppdelningen i tabell 24 kan det på de mindre orterna noteras en klart ökad andel som uppgivit prenumerationsprishöjning, 24 procent 1989 gentemot 11 procent 1986, som skäl till att de slutat prenumerera. På dessa orter är däremot arbetsplatsläsning ett mindre viktigt skäl än 1986 medan det omvända gäller för Gävle/-Ockelbo.

Tabell 25 visar att arbetsplatsläsning är det viktigaste skälet till att upphöra såväl bland dem som urskilts som tidigare prenumeranter på Arbetarbladet som Gefle Dagblad. Tidsbrist och höjning av prenumerationspris anges i större utsträckning av dem som prenumererade på GD än bland före detta AB-prenumeranter.

5.6 Tidningsbyte

Byte av prenumererad tidning är vanligare än helt upphörd prenumeration. I enkäten tillfrågades svarspersonerna om de tidigare prenumererat på någon annan tidning än den eller dem som de nu har. Bakom svaren döljer sig därför även tidigare dubbelprenumeranter. Tidningsbytare och dubbelprenumeranter kan antas ha något olika motiv till att överge en tidning.

Skäl till tidningsbyte redovisas i tabell 26 för de 150 personer som uppgivit att de tidigare prenumererat på någon annan tidning. Som huvudskäl anges i rangordning, flyttning, missnöje med innehållet, tidsbrist och det allmänna kostnadsläget. Resultatet har stora likheter med vad som framkom 1986, också i fråga om andelarnas storlek. Det är dock värt att notera att arbetsplatsläsning samlar lägre andel 1989 jämfört med 1986.

Kommunskillnaderna i tabell 26 är påtagligt små. De enda skillnader som kan påpekas är att missnöje med den politiska linjen är en vanligare orsak i Hofors/Sandviken/Älvkarleby än i Gävle, medan missnöje med innehållet är vanligare på den senare orten.

Uppdelningen efter tidningar i tabell 27 visar att tidningsbyte eller upphörd dubbelprenumeration kan ha olika anledningar beroende på vilken tidning man tidigare hade. Tidsbrist och det allmänna kostnadsläget är vanligare motiv bland dem som haft GD än bland dem som haft AB. Tidigare prenumeranter på AB anger å sin sida i större utsträckning arbetsplatsläsning och missnöje med tidningens politiska linje.

Tabell 28 visar andelen som tidigare haft någon annan prenumeration fördelat på bakgrundsvariabler. Resultaten blir särskilt intressanta om de sätts in i tidsperspektivet till 1986 års undersökning. Det visar sig då att dubbelt så många (10 procent) i åldersgruppen 50-75 år säger sig ha övergett Arbetarbladet jämfört med 1986 (5 procent). Resultatet kan ses som validering till de tidigare resultaten som visar en nedgång från 51 till 38 procent dagliga läsare och från 49 till 38 procent prenumeranter på Arbetarbladet. Andelen nyinflyttade som övergett tidningen har ökat från 2 till 10 procent (med reservation för lågt antal svars personer). I samma grupp av nyinflyttade har andelen som säger att de tidigare prenumererat på Gefle Dagblad, och följaktligen övergett den, halverats - från 16 procent 1986 till 8 procent 1989.

5.7 Funderingar på förändrad prenumeration

Den tredje typen av förändringar som skall studeras gäller framtidsperspektiv på att sluta prenumerera eller skaffa ytterligare prenumeration. Om funderingarna sätts i verket kan det få betydelse för tidningarna. Men siffrorna om funderingar har en inbyggd osäkerhet, steget från fundering till handling skiftar mellan olika människor.

Tabell 29 visar att 18 procent någon gång säger sig ha funderat på att upphöra med prenumeration, varav 3 procent haft denna fundering flera gånger. Jämfört med 1986 är det en ökning av andelen som funderat någon gång och minskning av andelen som flera gånger funderat i riktningen. Mönstret och förändringen fördelar sig likartat över orterna i regionen. Funderingar på att upphöra är mest utbredda på de mindre orterna Hofors/Sandviken/Älvkarleby.

Samma tabell anger att 10 procent funderat någon gång på ytterligare prenumeration, varav 2 procent funderat flera gånger. Andelarna som uttrycker denna typ av fundering är klart lägre 1989 än vad de var 1986.

Tabell 30 belyser funderingar på förändrad prenumeration sett till nuvarande prenumerationssituation. Prenumeranter på Arbetarbladet funderar på att upphöra i större utsträckning än vad prenumeranter på Gefle Dagblad gör. Fundering på ytterligare en prenumeration är lika vanligt oberoende om man idag håller sig med AB eller GD. Siffrorna från 1989 är något lägre jämfört med 1986 både när det gäller funderingar på att upphöra och på att skaffa ytterligare prenumererad tidning.

I en uppdelning efter bakgrundsvariabler visar sig kvinnor, medelålders samt högutbildade ha mer utbredda funderingar på att upphöra med sin prenumeration än andra grupper (tabell 31). Samtidigt är det högutbildade som i störst omfattning säger sig ha funderingar på ytterligare prenumeration. Utifrån frågan om funderingar

är det äldre och lågutbildade som framstår som de mest stabila prenumeranterna. Men vi har i tidigare kapitel sett att Arbetarbladet förlorat fler prenumeranter bland äldre än bland andra grupper.

Jämfört med 1986 har andelarna som funderar på att upphöra ökat något i samtliga grupper med undantag för män. Frågan om ytterligare prenumeration uppvisar genomgående lägre andelar i förhållande till 1986.

5.8 Tillgång bland ickeprenumeranter

Av dem som inte prenumererar på någon tidning uppger närmare två tredjedelar att de läser tidning på arbetet eller i skolan (tabell 32). Siffran är 11 procentenheter högre än vad som uppmättes 1986. På andra plats i rangordning kommer lösnummerköp. Men andelen är anmärkningsvärt låg, bara 14 procent. Det är lägre än vad som noterats i någon annan undersökning och betydligt under de 39 procent som uppmättes i Gästrikland 1986.

Ortsindelningen i tabell 33, visar att arbetsplatsläsning är lika utbredd på de olika orterna. Lösnummerköp förefaller däremot förekomma i större utsträckning bland invånarna i Hofors/Sandviken/Älvkarleby än i Gävle/Ockelbo.

Uppdelningen i grupper i tabell 34, ger vid handen att den högsta åldersgruppen svarar för den lägsta arbetsplatsläsningen. Det är förklarligt eftersom många pensionärer ingår i gruppen. Den största andelen arbetsplatsläsare bland ickeprenumeranter, 74 procent återfinns vi bland högutbildade. Lösnummerköp är mer utbrett bland äldre och lågutbildade i relation till övriga grupper.

5.9 Tidningstillgång på arbetsplats och skola

Under början av 1980-talet framfördes från olika håll en viss oro över att arbetsplatsläsning på sikt skulle kunna leda till större

förändringar i svenskarnas tidningsvanor. Särskilda studier av arbetsplatsläsning genomfördes bl a av Dagspresskollegiet (Reimer, Weibull 1985). Mot bakgrund av att arbetsplatsläsningen i ett nationellt perspektiv inte ökat i omfattning har oron lagt sig under senare år. Förekomsten av morgontidningar på arbetsplatser följs dock upp kontinuerligt, bl a i de lokala studierna. I föregående avsnitt kunde vi se att arbetsplatsläsningen ökat i Gästrikland mellan 1986 och 1989. Tabell 35 och 36 ger en översikt av vilka tidningar olika grupper säger sig ha tillgång till på arbetsplats och skola.

Av tabell 35 framgår att närmare två tredjedelar av svarspersonerna säger sig ha tillgång till morgontidning på arbetsplats/skola. Det är en ökning med 13 procentenheter sedan 1986. Hälften av svarspersonerna har tillgång till Gefle Dagblad och lika många till Arbetarbladet. Även här kan vi tala om en ökning på 13 procentenheter jämfört med 1986. Tillgången till lokaltidningarna är något mer utbredd på arbetsplatser i Gävle än på övriga orter. De antydningar vi fått i föregående tabeller om att arbetsplatsläsning ökat i betydelse, exempelvis i förhållande till lösnummerköp bland ickeprenumeranter, bekräftas således av att tillgången till morgontidningar på arbetsplats/skola (eller svarspersonernas medvetenhet om denna tillgång) förefaller ha ökat i Gästrikland.

Uppdelat på grupper visar det sig att Arbetarbladet och Gefle Dagblad tillskrivs lika stora andelar över grupperna och Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet förekommer på en lägre, men sammellan jämnstor, nivå på arbetsplatserna för olika grupper.

Generellt visar också tabell 36 att högutbildade har tillgång till tidningar på arbetsplats i större utsträckning än vad lågutbildade har. De högsta andelarna finner vi i åldersgruppen 15-29 år, vilket tyder på att tillgången i skolor är hög eller snarare på en hög medvetenhet om tidningen i skolan.

5.10 Summering

Resultaten när det gäller prenumerationer är i linje med vad som framkommit i fråga om läsvanor. Andelen prenumeranter uppgår till 86 procent i Gästrikland 1989. Det är en svag minskning med 3 procentenheter jämfört med 1986. Båda lokaltidningarna har förlorat prenumeranter, Gefle Dagblad har minskat med 1 procentenhet och Arbetarbladet med 10 procentenheter. Det är framförallt bland personer i åldern 50-75 år som andelen prenumeranter på Arbetarbladet minskat.

Huvudorsakerna bakom helt avslutade prenumerationer är tillgång till tidningen på arbete/skola och brist på tid för läsning. Det allmänna kostnadsläget är inte lika vanligt förekommande orsak 1989 som 1986. Tidningstillgången bland dem som inte prenumererar är i första hand via arbetsplats/skola och i anmärkningsvärt låg grad via lösnummerköp. I linje med dessa resultat visar sig också tillgången till lokaltidningarna på arbetsplats/skola ha ökat jämfört med 1986.

För tidningsbytare spelar tillgång till tidning på arbetsplats/skola mindre roll. Skälen till byte är i första hand flyttning och i andra hand missnöje med tidningens innehåll.

1989 är det fler som uttrycker fundering på att upphöra med prenumeration jämfört med 1986 och samtidigt är det färre som funderat på att skaffa sig ytterligare någon prenumererad tidning.

6. VIKTIGA EGENSKAPER VID TIDNINGSVÄL

Detta kapitel handlar om vilka tidningsegenskaper läsarna bedömer som viktiga i anslutning till tidningsvalet. Med egenskaper menas här både olika typer av innehåll och faktorer som pris, sidantal och distributionstid. Svartpersonerna fick ta ställning till tio olika egenskaper och för var och en markera om den anses mycket viktig, ganska viktig, inte särskilt viktig, inte alls viktig eller vet ej. I tabell 37 redovisas andelen som anser egenskaperna vara mycket viktiga samt andelen som anser egenskaperna vara åtminstone ganska viktiga.

Rangordningen efter ställningstagandet mycket viktig skiljer sig från andra lokala undersökningar genom att lokalnyheterna först kommer på andra plats efter utdelningstid. Normalt brukar ordningen vara omvänd. Vidare i rangordningen kommer riksnyheter, priset, radio/TV-bilaga och sport. Priset, som brukar variera i betydelse mellan olika regioner, ligger högt i rangordning i Gästrikland. Om vi ser till en rangordning baserad på ställningstagandet åtminstone ganska viktig hamnar priset fortfarande högt upp (fjärde plats) och lokalnyheterna intar första plats före utdelningstid. Storleksordningen på andelarna är i grova drag jämförbara med resultat från andra lokalstudier.

Andelarna har överlag ökat sedan 1986. I bedömning av pris som mycket viktigt har andelen ökat från 27 till 33 procent och som åtminstone ganska viktigt från 54 till 74 procent. Priskänsligheten har således tilltagit i regionen. Radio/TV-bilagan har också kommit att få allt större betydelse vid tidningsvalet, vilket kan ses mot bakgrund av utvecklingen inom TV-området sedan 1986.

Tabell 38 innehåller en uppdelning utifrån den huvudtidning som läsarna uppgett. Skillnaderna med utgångspunkt från huvudtidning

är marginella. En större priskänslighet kan dock iakttas bland Arbetarbladets läsare. Den politiska linjen samt att tidningen har många sidor betyder också mer för Arbetarbladets läsare än för Gefle Dagblads läsare. Värderingen av sidantalet hänger sannolikt samman med att AB har mindre format än GD.

Om man ser tillbaka till svarsutfallet 1986 så är andelarna 1989 överlag något högre. Det är framförallt lokalnyheterna och utdelningstid som ökat i betydelse för GD-läsare. Pris, utdelningstid och radio/TV-bilaga tillmäts klart större betydelse bland AB-läsare 1989 jämfört med 1986.

Tabell 39 redovisar svarsutfallet efter gruppering av orterna. Det är främst två saker man kan peka på. Lokalnyheterna framstår som viktigare på de mindre orterna. Detsamma gäller priset på tidningen. I övrigt visar resultaten huvudsakligen på likheter mellan orterna.

I tabell 40 har svaren brutits ned i ytterligare ett steg till fördelningen mellan huvudtidningar inom de olika ortsgrupperna. Efter bedömningen mycket viktig kvarstår intrycket av större priskänslighet bland Arbetarbladets läsare. Den politiska linjen liksom riksnyheter och radio/TV-bilaga har i Gävle/Ockelbo klart större betydelse för AB-läsarna än för GD-läsarna.

Inom olika grupper i lokalbefolkningen (tabell 41) svarar kvinnor för högre värden på annonser, priset och radio/TV-bilaga samt lägre värden på politisk linje, utrikesnyheter och sport jämfört med män. Äldre personer bedömer bl a politisk linje och utdelningstid som viktigare än vad yngre gör. Medelålders svarar för högre värden än vad som brukar vara vanligt i fråga om pris och riks- och utrikesnyheter. Med ökad utbildning läggs större vikt vid politisk linje, riksnyheter och i synnerhet utrikesnyheter. Hushållsinkomst ligger inte bakom större samband bortsett från att tidningspris och radio/TV-bilaga ökar i vikt med lägre inkomst. Hushållsstorlek ger inte upphov till några samband. Lokal-

nyheter och i viss mån annonser betyder mer för nyinflyttade än för personer som bott länge på orten.

Sammanfattningsvis visar resultaten i likhet med andra studier att lokalnyheterna har stor betydelse för tidningsvalet. I bedömningen mycket viktigt överträffas dock lokalnyheterna av att tidningen kommer i tid på morgonen. Andelarna är överlag högre 1989 än vad som uppmättes 1986 och i synnerhet gäller detta priset. I första hand förefaller Arbetarbladets läsare vara priskänsliga. Det kan dock vara en stor skillnad mellan faktisk priskänslighet och att man uttrycker att priset är en viktig faktor i sitt enkätsvar.

7. DET POLITISKA TIDNINGSSVALET

Mot bakgrund av att de båda lokaltidningarna företräder olika politiska linjer skall här ges en kort översikt av den politiska faktorn i tidningsvalet. Tabell 42 a-c visar sambandet mellan tidningsval och partisympati.

Det framgår klart av tabell 42a att det stora flertalet läsare av Arbetarbladet har socialdemokratiska partisympatier. Mer än hälften av Gefle Dagblads läsare uttrycker borgerliga sympatier. Men bland GD-läsarna finns också en dryg tredjedel med socialdemokratiska partipreferenser, vilket tyder på att många väljer tidning på andra grundval än politiska. Andelen GD-läsare med socialdemokratisk preferens, 34 procent, är dock lägre än vid 1986 års undersökning (46 procent).

Uppdelat efter orter i tabell 42b och 42c kvarstår helhetsmönstret. Vi kan dock notera skillnader inom det borgerliga blocket för de som läser Gefle Dagblad. I Gävle sympatiserar GD-läsare i större utstäckning med folkpartiet och på de mindre orterna finns fler moderater och centerpartister bland tidningens läsare. Resultatet följer de övergripande kommunskillnaderna i partipreferenser.

Andelen socialdemokratiska sympatisörer har överlag minskat bland båda tidningarnas läsare på de olika orterna sedan 1986. Detta är i linje med att andelen socialdemokrater överlag minskat i kommunerna. Det är värt att notera att andelen socialdemokrater bland GD-läsare i Hofors/Sandviken/Älvkarleby har halverats sedan 1986. Sannolikt handlar det om åsiktsbyte snarare än personbyten i tidningens läsarstock.

Av tabell 43a kan samspelet mellan partisympati, politiskt intresse och tidningsval utläsas. Det visar sig att politiskt intresse-

rade är mer måna att läsa en tidning som överensstämmer med deras politiska grundsyn än politiskt ointresserade. Men även de som inte säger sig vara politiskt intresserade väljer företrädesvis tidning i linje med den personliga partisympatin. Procentandelarnas storlek visar en anmärkningsvärd likhet med resultatet från 1986. Mönstren håller i sig även vid en uppdelning i kommungrupper (tabell 43b och 43c).

Sammanfattningsvis är de som läser Arbetarbladet huvudsakligen socialdemokrater. Men en dryg tredjedel av Gefle Dagblads läsare säger sig också hysa socialdemokratiska sympatier. I en kontroll för politiskt intresse visar det sig att politiskt intresserade i större utsträckning läser en lokaltidning vars politiska linje överensstämmer med deras egna politiska syn jämfört med dem som inte är politiskt intresserade.

8. LÄSTID OCH LÄSTIDPUNKTER

Den tid människor normalt ägnar åt en morgontidning dagligen uppgår i genomsnitt till ca 30 minuter. Lästiden framstår i riksstudierna som stabil. Andelen läsare på morgonen har också hållt sig stabil, medan andelen läsare på kvällstid steg under första hälften av 1980-talet för att sedan minska under senare hälften. Nedgången sammanfaller med en ökning i läsningen av kvällspress. Förändringarna i kvällsläsning avspeglar sig också i antalet lästillfällen. De ökade från 1,69 i genomsnitt 1981 till 1,81 1985, för att sedan minska till 1,56 1987 (Anshelm, Strid 1989 kap 7-9).

Resultaten i tabell 44 visar på en lästid kring 31 minuter i Gästrikland 1989, vilket är i princip lika lång tid som uppmättes 1986. Det genomsnittliga antalet lästillfällen är 1,9 att jämföra med 2,0 för en normaldag 1986.

Närmare hälften läser åtminstone något i tidningen före klockan sju. Mellan klockan sju och åtta uppgår 37 procent att de läser något och på kvällen mellan klockan 17 och 20 uppgår andelen som läser något i morgontidningen till 36 procent. Den genomsnittliga lästiden är 7,5 minuter före sju på morgonen, 6,1 minuter mellan sju och åtta samt 5,9 minuter mellan 17 och 20 på kvällen. Jämfört med 1986 har såväl andelen läsare som genomsnittlig lästid ökat för tidsintervallet sju till åtta på morgonen och minskat på kvällstid mellan 17 och 20. Resultatet är i linje med tendensen för riket i helhet.

Lästiden mellan orter som beräknats i tabell 45 visar inte på några större skillnader. Vad man möjligen kan peka på är att andelen kvällsläsare mellan kl 17 och 20 är något större i Gävle än på de mindre orterna. Man avsetter då också genomsnittligt lite längre tid för tidningen i Gävle. Sett över hela dagen kan man

knappast tala om någon skillnad i genomsnittlig lästid eller antal lästillfällen mellan orterna.

En jämförelse mellan de båda lokaltidningarna (tabell 46) visar att antalet lästillfällen och lästiden är något högre för Arbetarbladets läsare, 2,0 respektive 33 minuter mot 1,9 respektive 29 minuter för Gefle Dagblads läsare. Arbetarbladets läsare tar i något större utsträckning del av tidningen för klockan sju på morgonen jämfört med Gefle Dagblads läsare. GD har å andra sidan en större andel läsare än AB på kvällstid mellan 17 och 20.

Fördelningen längs bakgrundsvariabler i tabell 47 visar att äldre människor avsätter mer tid för läsning än yngre. De äldres läsning fördelas vidare på färre tillfällen och är huvudsakligen förlagd till morgontid. Yngre läsare tittar i tidningen vid fler tillfällen under dagen och är i stor omfattning kvällsläsare.

Det är fler män än kvinnor som läser under morgonen och även på kvällen. På förmiddagen består läsekretsen till en något större del av kvinnor. Män läser genomsnittligt längre tid och har fler lästillfällen än kvinnor.

Medel- och högutbildade förlägger sin tidningsläsning till kvällen i större omfattning än lågutbildade. Högutbildade svarar både för fler lästillfällen och längre lästid jämfört med personer med lägre utbildning.

Sammanfattningsvis ligger lästiden på ca 31 minuter i Gästrikland 1989. Det har skett en svag förskjutning från kvällsläsning till morgonläsning sedan 1986, vilket är i linje med den nationella trenden. Arbetarbladets läsare ägnar sig något oftare åt tidningen på morgonen än Gefle Dagblads läsare, och de förstnämnda svarar också för något längre genomsnittlig lästid över hela dagen.

9. LÄSPROFIL OCH LÄSINTRESSE

I detta kapitel skall vi gå vidare in på själva tidningsinnehållet. Såväl läsintresse som läsprofil över en mängd innehållskategorier skall redovisas. Läsintressen redovisas med bas och efter gruppindelningar av samtliga svars personer medan läsprofil enbart hänför sig till läsare av Gefle Dagblad. Med läsprofil avses vad människor uppger sig läsa i tidningen. För att mäta faktisk läsning fordras en annan metod, s k memo, där läsarna ringar in lästa artiklar i ett "gårdagsaktuellt" tidningsexemplar.

9.1 Läsprofil

Innehållskategorierna i läsprofilen är generellt hållna och passar till vilken tidning som helst, men tabellerna grundas på dem som angett Gefle Dagblad som sin huvudtidning. Svartalternativen i frågan om hur mycket man normalt brukar läsa är, allt/i stort sett allt, ganska mycket, inte särskilt mycket, nästan inget och vet ej. Tabell 48 innehåller andelen som säger sig läsa allt och andelen som läser åtminstone ganska mycket, dvs en sammanslagning av läser allt och läser ganska mycket.

I en rangordning efter andelarnas storlek (läser allt) hamnar lokalnyheter från Gävle överst, följt av radio/TV-sidan, sporten, in- och utrikesnyheter, insändarsidan, familjenyheter, familjeannonser och länsnyheter. Lokalnyheterna är det mest centrala för GD-läsarna, vilket också gäller tidningsläsare i allmänhet. De övriga uppräknade innehållskategorierna brukar också i allmänhet höra till de högst rangordnade vid lokalstudier, även om den inbördes placeringen kan variera något. Procentandelarnas storlek i fråga om att läsa allt ligger också på jämförbar nivå med resultat från 1986 års studie och andra undersökningar.

Om definitionen breddas till att läsa åtminstone ganska mycket finner vi att lokalnyheter från Gävle bibehåller första plats. Inrikesnyheter, lokala affärsannonser och länsnyheter stiger i rangordning medan familjenyheter och familjeannonser sjunker svagt och sporten sjunker så kraftigt att den hamnar nedanför "tio i topplistan". Även denna tendens är fullt allmängiltig om vi ser till tidigare lokalstudier.

Analysen kan föras ytterligare ett steg genom att andelen som läser allt relateras till andelen som läser ganska mycket. Resonemanget ovan antyder att, t ex inrikes- och länsnyheter följs av många även om det inte är så många som läser allt av detta materialet. Sporten har omvänt en stadig andel "intensiva" läsare och en relativt moderat andel som mer "kollar av" sportinnehållet. Intensiteten kan belysas mer överskådligt om man, som i tabell 48, dividerar andelen som läser allt med andelen som läser åtminstone ganska mycket. Vad man då får fram kan sägas vara en indikator på fasta läsare eller den stabila kärnan läsare för olika innehållskategorier. Denna kärna kan till en del antas bestå av personer med höga krav på innehållet i fråga, något tillspetsat kan man säga att deras val av tidning står och faller med tidningens förmåga att tillgodose kravet.

Utfallet av beräkningarna visar att vissa innehållstyper som ligger lågt ner i vanliga rangordningar trots allt har en stabil kärna av läsare, t ex serierna, tips/trav/lotto, pop/rockmusik och börssidan/fondbörsen.

Med utgångspunkt från tabell 49 kan vi slå fast att läsprofilen är tämligen likartad oberoende av på vilken ort GD-läsarna bor. Läsning av lokalsidor svarar i utpräglad grad till vilken ort man bor på. Länsnyheter har något större andel läsare på de mindre orterna än i länets centralstad. Utrikesnyheterna läses däremot i störst omfattning av gävleborna.

Tabell 50 redogör för läsningen av några vanligt förekommande innehållskategorier i Gefle Dagblad respektive Arbetarbladet. Svartsutfallet är dessutom uppdelat efter kön, ålder och utbildning. De för Gefle Dagblad specifika innehållstyperna skall kommenteras kortfattat. Två av kategorierna, veckotidningen och Tjäder Väder, har så höga andelar som läser allt att de skulle hamna bland de fem översta kategorierna i den rangordning som diskuterats ovan för tabell 48. Det är också värt att notera att veckotidningen har en mycket hög andel läsare bland ungdomarna. Mycket nöje och Folk & sånt har tämligen höga andelar som läser ganska mycket samt även de en stark ställning hos yngre läsare. Intressant är också den validering av svaren vi finner när det gäller grattisannonser. Kategorin fanns med i två frågor på olika ställen i enkäten och procentfördelningarna blir precis lika stora (se tabell 48). Slutligen kan nämnas att Välkommen till världen i Arbetarbladet har en mycket hög andel som läser allt (kvinnor och yngre) men relativt få som läser ganska mycket.

9.2 Läsprofil i grupper

Läsprofilen av Gefle Dagblad för olika grupper har sammanställts i tabell 51. Läsvärdena för vissa innehållskategorier är, av naturliga skäl, mycket heterogena mellan grupperna. Könsskillnaden ser vi i att kvinnor i klart högre omfattning än män läser kultursidan, insändare, familjenyheter, familjeannonser, barnsidan, matsidan och grattisannonser, medan männen omvänt mer läser om kommunalpolitik, börssidan, sport, tips/trav/lotto och motor/trafik.

Äldre människor läser "tyngre innehållskategorier" som ledare, utrikesnyheter, kultursidan och kommunalpolitik i större omfattning än yngre. Den lägsta åldersgruppen svarar å andra sidan för högre värden än de högre åldersgrupperna på lättare material som barnsidan, serierna, pop/rockmusik och nöjesreportage.

Utbildningsvariabeln visar också tendenser till att s k tyngre material, ledare, utrikesnyheter, kultursidan, kommunalpolitik, börssidan och ekonomi/näringsliv får högre andelar i högre utbildningsgrupper. Läsvärdena för radio/TV, tips/trav/lotto och korsord/tävlingar minskar däremot med stigande utbildning.

Tidigare undersökningar har visat att läsprofilerna för olika tidningar i stort sett ser likadana ut. Läsprofilen för Gefle Dagblad avviker heller inte från det allmänna mönstret.

9.3 Läsintresse

Läsintresse visar vanligen stor likhet med läsprofilen. Men det är värdefullt att ta med båda som grund för en helhetsbild. Innehållskategorierna är även här allmänt hållna och passar in på vilken tidning som helst. Men läsintresse kan dessutom sättas i referens till studier av olika innehållstypers viktighet över tid (Anshelm, Strid 1989 kap 10-11).

Om man vill se hur olika innehållskategorier förhåller sig till varandra bör man tänka sig tabell 52 i rangordning. I likhet med läsprofil kommer lokalnyheter, inrikesnyheter och radio-TV högt i rangordning räknat på samtliga svarspersoner. Men även arbetsmarknad, miljöfrågor och kommunalpolitik hamnar högt. Om vi går över till kategorin åtminstone ganska intresserad får olyckor och brott en relativt framskjuten plats.

Det är överlag "breda" innehållskategorier som samlar höga andelar, medan smala kategorier av typen tävlingar och grattisannonser får låga andelar. Jämte dimensionen "brett och smalt" kan man också föra in tidsdimensionen. Miljöfrågornas aktualitet på dagordningen i Sverige avspeglas klart i Gästrikland. Andelen mycket intresserade av miljöfrågor har ökat från 18 procent 1986 till 26 procent 1989 och andelen ganska intresserade har ökat från 64 till 74 procent. Nationella läsarstudier visar att miljöfrågan rört sig upp och ned i intresse över tid. Ledarna har i riksomfat-

tande studier tenderat att minska i viktighet över senare år, men i Gästrikland har intresset snarast ökat svagt (jfr Strid, Anshelm 1989 kap 9-10).

Huvudintrycket av tabell 53 är att läsintressena snarare uppvisar likheter än skillnader mellan de olika orterna. Det förekommer dock en del innehållskategorier som fångar större andelar intresserade på de mindre orterna och som kan kopplas till att den lokala identiteten eller närheten är starkare på dessa orter. De innehållskategorier som avses är, olyckor och brott, känt folk på orten, kommunalpolitik, skolfrågor, grattisannonser och bilder på nyfödda.

I tabell 54 kan läsintresse mellan GD- och AB-läsare jämföras. I det stora hela framstår läsintressena som likartade oberoende av huvudtidning. Det bör dock framhållas att andelarna överlag är något högre bland AB-läsare än bland GD-läsare. Det är i linje med resultatet från 1986 års studie. Rangordningsmässigt ligger annonskategorier något högre bland GD-läsare och kommunalpolitik, familjenyheter och insändare högre bland AB-läsare.

9.4 Läsintresse i grupper

Liksom läsprofilen skiljer sig mellan olika människor kan man också förvänta sig skillnader i läsintresse. Tabell 55 relaterar läsintresset till de tre bakgrundsvariablerna kön, ålder och utbildning.

Likheten mellan läs- och intresseprofil är påfallande i de olika grupperna. Vi finner klart könsbetingade skillnader för exempelvis sport, familjenyheter och bilder på nyfödda. Kvinnor intresserar sig mer för insändare och miljöfrågor i tidningen än vad män gör. Hög ålder tenderar att medföra ökat läsintresse för tyngre material som ledare, politiska nyheter och kultur. Däremot finner vi inget sådant mönster i fråga om in- och utrikesnyheter. Intresset fördelar sig relativt jämnt över åldrarna, med en viss tonvikt

hos medelålders personer. I likhet med läsprofilen kan vi vidare se att ju högre utbildning desto mer utbrett är intresset för s k tyngre innehåll. Beträffande lättare material finns ingen entydig omvänd tendens, d v s innehåll som serier och nöjesreportage, har inte högre andelar bland lågutbildade än bland grupper med högre utbildning, medan känt folk på orten och tävlingar har det.

9.5 Läsintresse och läsprofil

Förhållandet mellan läsprofil och läsintresse kan åskådliggöras genom att fyra kombinationer ställs mot varandra. Dessa kombinationer är hög läsprofil mot högt intresse och låg profil mot lågt intresse, som båda tyder på god överensstämmelse, samt hög läsprofil mot lågt intresse och låg läsprofil mot högt läsintresse, vilket tyder på dålig överensstämmelse. Tabell 56 och 57 redovisar de innehållskategorier ur datamaterialet för vilka läsprofil och läsintresse direkt kan ställas mot varandra. Tabell 56 avser AB-läsare och tabell 57 GD-läsare. I första hand skall utfallet för GD-läsare kommenteras.

Utfallet pekar på god överensstämmelse mellan intresse och profil för kategorierna, d v s övre vänstra och/eller nedre högra rutan i tabellerna samlar höga värden. Det intressanta är att gå vidare och jämföra andelarna i övre högra rutan, d v s när intresset för en innehållstyp är högre än läsningen. För Gefle Dagblad finner vi överlag högst andelar för innehållstyperna, ledare, familjenyheter, kommunalpolitik och ekonomi/näringsliv (det höga värdet för lokalsidor Sandviken beror på ortsfördelningen bland svarspersonerna och diskuteras senare).

Vilken tolkning är då rimlig när personer uppger högt läsintresse utan att de omsätter det i praktiken. Det ligger nära till hands att tänka på prestigesvar när man ser till ledare och kanske kommunalpolitik. Men man får nog då gå vidare och se prestige som mångtydigt. Att uppge intresse för ledare kan innebära att man tycker ledare är viktigt eller att man tycker ledare i tidningen

är viktigt eller att man tycker tidningen är viktig och ledaren därför är viktig. Prestigen behöver inte enbart vara personlig den kan vara riktad mot tidningen, t ex för att validera ens tidningsval eller som uttryck för att man tycker att tidningen bör hålla hög standard i alla avseenden.

Det kan också finnas andra orsaker till att människor inte läser det som de uppger sig vara intresserade av. Tidsbrist kan vara en orsak som kan föras till familjenyheter (kanske också ledare). En förvärsarbetande kvinna med barn kan sannolikt uppge intresse för familjenyheter men sakna tid att läsa dem. Arbetarbladet har något bättre värde på familjenyheter än Gefle Dagblad. Tidningens sätt att presentera och fördela sitt innehåll kan vara en annan orsak. Att intresse för ekonomi/näringsliv inte omsätts i läsning för närmare 20 procent av svarspersonerna skulle kunna bero på tidningarnas sätt att behandla och disponera detta material. Av kuriosa har intresse för ekonomi/näringsliv också ställts mot läsning av fondbörsen i tabell 56 och 57. Andelen ekonomiintresserade som inte läser om börsen är hög, närmare 37 procent. Kanske kunde olika delar av ekonomimaterialet profileras hårdare i tidningarna. Resonemanget är naturligtvis något hårddraget i förhållande till datamaterialet. Att ställa två kategorier i läsningen mot en och samma innehållskategori läsintresse skapar skevhet i siffrorna. Dessutom kan börsfrågor ses som särpräglade i förhållande till andra ekonomiska och näringslivsriktade frågor. Syftet är att betona att tidningarnas förmåga att disponera och lyfta fram material kan vara betydelsefull.

Vi kan vidare se att omkring 13 procent läser inrikesnyheter i GD utan att de uppgett sig vara särskilt intresserade av detta material. Resultatet kan kanske vara en indikator på att tidningen lyckas väl med utformning och presentation av inrikesmaterialet. Arbetarbladet har ett motsvarande högt värde, 14 procent, i den nedersta vänstra rutan för radio-TV. Detta fall kan kanske mindre sättas i samband med tidningens utformning, utan snarast ses som uttryck för läsare som ger sig god tid till tidningen.

I jämförelse med andra undersökningar kan man se värden på 15 procent och däröver i övre högra rutan (högt intresse låg läsning) som höga och värden över 10 procent i nedre vänstra rutan (lågt intresse hög läsning) som höga. Men man måste då väga in typen av innehåll. Överlag ser resultaten för lokaltidningarna i Gästrikland mycket bra ut. Förändringarna jämfört med 1986 är små.

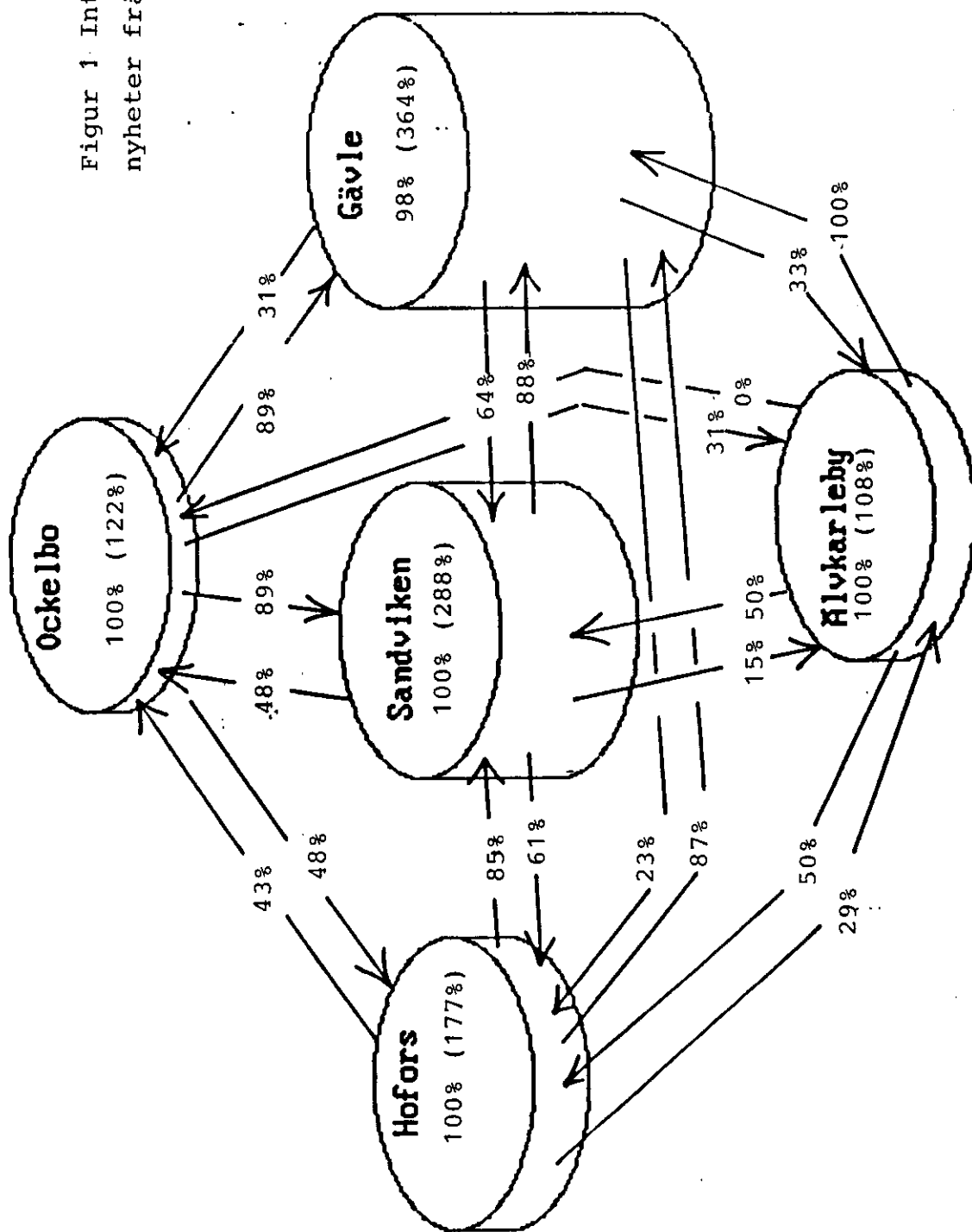
Relationen mellan läsintresse och läsprofil har tagits till grundlag för en mer allmän diskussion som rör tidningarnas förmåga att så långt möjligt ta tillvara läsarnas intressen. Förmågan innebär naturligtvis en svår avvägning mellan hur långt man kan strukturera innehållet utan att tidningen förlorar sin "charm" och blir "tråkig". Vi kan också gå ännu längre i problematisering. I läsarforskningen utgår man från tidningarnas sätt att strukturera upp olika sorters innehåll och ämnesområden. Men det är långt ifrån självklart att alla läsare utgår från en sådan struktur i sitt förhållande till tidningen (Jarlbro 1988)

9.6 Lokalnyheter

I enkäten tillfrågades svarspersonerna hur viktigt de anser det vara att få nyheter från olika lokala geografiska områden. I figur 1 nedan illustreras läsintresset för lokalnyheterna inom orterna i Gästrikland i form av utbytesrelationer.

Procentandelarna under ortsnamnen i respektive cirkel svarar till dem som anser det vara åtminstone ganska viktigt att få nyheter om den ort där man bor. Intresset för den egna orten är klart störst om vi jämför med procentandelarna vid pilarna för intresse av andra orter. På de mindre orterna, Ockelbo, Hofors, Sandviken och Älvkarleby uppgår 100 procent intresse för nyheter om egna orten. För Gävle uppgår andelen till 98 procent. I förhållande till 1986 års resultat har intresset för egna orten bland de mindre orterna fått en klart ökad utbredning medan andelen för Gävle minskat med en procentenhet.

Figur 1 Intresse för lokal-
nyheter från olika orter

Ann: Cirkelljupet illustrerar kommunernas storlek.

Intresset för lokalnyheter som rör Gävle är emellertid stort också på de mindre orterna. Siffrorna inom parentes anger den sammanlagda andelen som pilarna riktade mot en ort representerar. Vi kan skönja ett samband mellan storleken på orten och det samlade läsintresset om orten (cirkeldjupet illustrerar kommunernas storlek). Älvkarleby avviker något från mönstret, vilket kan bero på att kommunen ligger utanför länet. Jämfört med 1986 har det samlade intresset för Gävle respektive Sandviken ökat markant. Hofors och Älvkarleby svarar för en svag ökning av den sammanlagda andelen medan Ockelbo svarar för en svag minskning.

Slutligen kan man ur figur 1 utläsa att ortsbefolkningen i första hand vill ha nyheter om sig själva, därefter är man på de mindre orterna intresserade av nyheter från de större omgivande orterna. Invånarna på de större orterna är däremot inte lika intresserade av att läsa nyheter från de omgivande mindre orterna.

9.7 Summering

Läsprofilen över olika innehållstyper för läsare av Gefle Dagblad sällar sig till mönstret för tidningar i andra undersökningar och den tidigare studien i Gästrikland. Detsamma gäller när läsprofilen studeras utifrån kön, ålder och utbildning. Det lokala materialet hör till det viktigaste i människors läsning och läsintressen. Ju mindre ort man bor på desto högre värderar man den lokala nyhetsbevakningen av orten. Annars är skillnaderna i läsintresse mellan personer på olika orter respektive mellan läsare av Arbetarbladet eller Gefle Dagblad endast marginella.

10. BEDÖMNING AV ENSKILDA TIDNINGAR

I frågeformuläret fick svarspersonerna bedöma Arbetarbladet och Gefle Dagblad. De fick ta ställning till ett antal fasta påståenden och avgöra om de stämde in på tidningen i fråga. Tabellerna 58-60 är beräknade efter vilken huvudtidning man uppgett, d v s hur man bedömer sin egen tidning.

I flertalet avseenden bedöms tidningarna på ett likvärdigt sätt av sina respektive läsare. På grundval av tabell 58 går det inte att säga att den ena tidningen får en genomgående mer positiv bedömning än den andra. Ett par skillnader förtjänar ändå att framhållas. Arbetarbladets läsare bedömer sin tidnings format positivt i väsentligt större utsträckning än vad Gefle Dagblads läsare gör om sin tidnings format. Formatet är för övrigt den kategori som samlar högst andel positiva bedömare bland AB:s läsare. För GD är nyheternas aktualitet motsvarande högst rangordnade positiva egenskap. Den andra skillnaden gäller bevakningen av familjenyheter. Även här är Arbetarbladets läsare klart mer positiva till sin tidning än vad Gefle Dagblads läsare är till sin.

Om man ser till hur andelarna förändrats jämfört med när frågan ställdes 1986 är det första intrycket att bedömningen på flertalet punkter är mer positiv 1989. Bland Arbetarbladets läsare har i synnerhet andelen som är positiv till format, bevakning av familjenyheter och bra radio/TV bilaga ökat. Bland läsare av Gefle Dagblad kan man peka på att uppskattningen av helgbilagan har ökat. Andelen som är positiva till tidningens format har däremot sjunkit något.

Av ortsuppdelningen i tabell 59 kan man utläsa att Arbetarbladet får en mer positiv bedömning för intressanta reportage och format bland sina läsare i Gävle/Ockelbo än i Hofors/Sandviken/Älvkarleby. Gefle Dagblad får på motsvarande sätt mer positiv bedömning

för sportbevakning och intressanta annonser i Gävle än i de mindre orterna. I övrigt är mönstren tämligen enhetliga mellan orterna.

I tabell 60a och 60b beskrivs hur läsare med olika egenskaper bedömer sina respektive huvudtidningar. Varken efter kön, ålder eller utbildning går det på något entydigt sätt att säga att någon enskild grupp är mer eller mindre positiv till sin tidning över samtliga bedömningspunkter. För Arbetarbladet kan det vara intressant att notera att yngre personer i hög grad ger en positiv bedömning av journalisternas kunnighet och tidningens tillförlitlighet. Likartad positiv bedömning får också Gefle Dagblad av sina yngre läsare. Ungdomar brukar annars vara kritiska på dessa punkter.

Sammanfattningsvis bedöms båda tidningarna relativt likartat av sina respektive läsare. Det framgår dock att Arbetarbladet har en större styrka i familjenyheter och format hos sina läsare än vad Gefle Dagblad har hos sina.

11. LÄSARÖNSKEMÅL

En genomgång av vilka innehållsförändringar läsarna vill ha i sin tidning, bör i första hand ses som ytterligare ett steg i den helhetsbild som grundas på läsprofil och läsintressen. Frågan i enkäten bestod även här av innehållskategorier utan särskild koppling till någon enskild tidning. För att få variation i svaren gavs endast alternativen, bör satsa mer respektive bör satsa mindre. Något mellanalternativ förekom inte. Detta förfarande ger upphov till ett högre internbortfall än på andra frågor.

11.1 Önskemål om innehållet i Gefle Dagblad

Svarsandelarna i tabellerna 61-63 är beräknade på de personer som angett Gefle Dagblad som sin huvudtidning och som besvarat hela frågan om hur tidningen bör satsa. Som exempel ur tabell 61 ansåg 16 procent att GD bör satsa mer på ledare och 30 procent att GD bör satsa mindre, medan 54 procent hoppade över kategorin.

Resultatet faller ut på samma sätt som vi fann i läsprofil och läsintresse. Det är de "breda" innehållskategorierna som kommer högt i en rangordning efter differensen mellan "bör satsa mer" och "bör satsa mindre". Lokalnyheter från egna orten hamnar överst jämte länsnyheter (tabell 61 och 62). Längst ned i ordning återfinns "smala" kategorier som svarar mot specifika intressen hos olika läsare, t ex pop/rockmusik och spelbilaga. Resultatet är naturligt, tidningarna erbjuder material av gemensamt intresse för stora grupper men också möjlighet för läsarna att gå vidare i läsningen till specialområden. Men vi finner också att kultursidan, som rimligen har större bredd, kommer långt ned i rangordning.

Den primära lokala skillnaden är att den egna boendeorten sätts i centrum för önskemål om ökad satsning på lokalnyheter. Andra smär-

re skillnader som framträder vid jämförelse mellan tabell 62a och 62b är att inrikesnyheter kommer högre upp på prioriteringslistan i Gävle/Ockelbo, medan djur/natur och insändarsidan kommer högre i Hofors/Sandviken/Älvkarleby.

I tabell 63 redovisas läsarönskemål för personer med olika bakgrundsegenskaper. Tabellen innehåller endast differenser, men dessa ger en god översikt över önskemålen. Höga värden med positivt förtecken innebär en klar önskan om att tidningen bör satsa mer och höga värden med negativt förtecken att tidningen bör satsa mindre.

Liksom i läsprofil och läsintresse finner vi de största könsskillnaderna i kategorier som familjenyheter, familjeannonser, börsidan, matsidan, ekonomi/näringsliv och sportsidorna. Det föreligger en relativt homogen positiv samstämmighet över åldrarna i önskan om mer läsnyheter, inrikesnyheter och djur/natur. Sambandet mellan hög ålder och tyngre material, ledare, kommunalpolitik, kultur och börssidan är uppenbart liksom mellan lägre ålder och lättare material, typ bilder på nyfödda, nöjesreportage, serierna och pop/rockmusik. Längs utbildningsvariabeln kan också dimensionen mellan lättare och tyngre material skönjas i önskemålen.

11.2 Önskemål om sektionering och bilagor

Önskemål om sektionering av Gefle Dagblad, d v s daglig utgivning av tidningen i två delar, fångades upp i två delfrågor i enkäten. I den ena ställdes frågan om för- eller nackdel med två tidningsdelar och i den andra frågades om GD bör ha två delar varje dag. Svarsutfallet återges i tabell 64. En fjärdedel av svarspersonerna ser två sektioner som fördel och lika många ser det som nackdel. Majoriteten, 43 procent, har markerat alternativet "knappast fördel". En överväldigande majoritet, 83 procent, vill inte ha tidningen i två delar varje dag. Det bör noteras att så gott som samtliga GD-läsare valt att ta ställning till frågan. Denna typ av frågor brukar annars medföra ganska stort svarsbortfall.

Önskemål om bilagor har belysts genom tre delfrågor. Först fick svarspersonerna ta ställning till om de vill ha bilagor. I den andra delfrågan fick de ta ställning till olika typer av bilagor, spelbilaga, radio/TV-, helg-, sport- och temabilagor. I den tredje delen frågades om önskat format på bilagorna. Resultaten har sammanställts i tabell 65. Beräkningarna har gjorts för samtliga svarspersoner, men tabellen innehåller också en uppdelning efter huvudtidning.

Den totala andelen som vill ha bilagor är 18 procent, vilket i princip är samma resultat som framkom 1986. Andelen som inte vill ha bilagor uppgår till 40 procent och detta är en relativt kraftig ökning med 12 procentenheter sedan 1986. Det är framför allt äldre och lågutbildade personer som är negativa till bilagor. Motståndet mot bilagor är större bland GD:s läsare än bland AB:s.

Antalet personer med önskemål om särskilda bilagor är mycket litet. Bland dessa personer samlar radio/TV-bilaga den största andelen medan temabilagor samlar minst andel. GD-läsarna är dock något mer positiva till temabilagor än AB-läsarna. Majoriteten önskar att bilagorna trycks i berlinerformat eller i ännu mindre format. Detta gäller såväl bland AB:s som GD:s läsare.

11.3 Summering

Det är naturligtvis en praktisk omöjlighet att tillfredsställa varje enskild läsares önskemål. Ju mer specifika innehållstyper som kommer i fråga desto mer skiljer sig önskemålen mellan olika individer. Mer breda kategorier får naturligtvis de högsta värdena. Samtidigt är frågan styrande genom urvalet av kategorier och ämnen som svarspersonerna får ta ställning till. Utfallet är dock en klar validering av den bild som framträtt på frågor om läsprofil och läsintresse. Huvudslutsatsen är att det finns en klar önskan om satsning på läns- och inrikesnyheter och djur/natur i GD, men inte på bilagor eller sektionering i två delar.

12. ALLMÄNNA MEDIEBEDÖMNINGAR

Ett antal frågor i enkäten syftade till att belysa människors uppfattning om trovärdighet och tillförlitlighet i olika medier. Resultaten finns redovisade i tabellerna 66 - 83 i bilagan. Några kortfattade kommentarer till resultaten presenteras i detta kapitel.

På en fråga om tidningens åsikter på ledarplats också märks på nyhetssidorna svarade 9 procent av Gefle Dagblads läsare "Ja i ganska hög grad, medan 27 procent ansåg att så inte var fallet. Motsvarande siffror bland Arbetarbladets läsare är 19 respektive 20 procent. Den starkare politiska färgningen av Arbetarbladet i dess läsares ögon framträdde också vid undersökningen 1986. Det är främst äldre och högutbildade som anser att åsikterna på ledarplats återspeglas på nyhetssidorna (tabell 66-67).

I en normativ inriktning på frågan, d v s om nyhetsbevakningen bör vara påverkad av tidningens politiska linje, svarade 9 procent av Gefle Dagblads läsare ja och 71 procent nej. Bland Arbetarbladets läsare svarade 18 procent ja och 56 procent nej (tabell 68).

En av tio svarpersoner anser att tidningar aldrig på nyhetsplats bör ta ställning till kontroversiella frågor (tabell 70). I detta avseende uttrycker AB- och GD-läsare relativt stor likhet i sin uppfattning.

Kvällspressen bedöms i störst utsträckning innehålla missvisande uppgifter jämfört med andra nyhetsmedier som lokal- och storstadsmorgonpress och TV- och radionyheter (tabell 72). Läsare av Arbetarbladet respektive Gefle Dagblad skiljer sig inte i bedömningar av förekomst av missvisande uppgifter i lokalpress (tabell 73). När det gäller påståenden av typen välinformerad, opartisk, rättvis etc får TV-nyheter mest positiv bedömning. Lokalpressen får i många fall bättre bedömning än lokalradion (tabell 78).

13. SAMMANFATTNING

Dagspressens ställning i Sverige följs noggrant genom regelbundna nationella läsarundersökningar. Lokala undersökningar är emellertid ett viktigt komplement för att utvidga kunskapen om förhållandet mellan tidningarna och deras läsare. Denna rapport redovisar resultaten från en undersökning av tidningsvanorna i Gästrikland. Undersökningen genomfördes senhösten 1989 av Dagspresskollegiet vid Avdelningen för masskommunikation, Göteborgs universitet. En studie med samma frågeformuleringar genomfördes redan 1986 i regionen av Dagspresskollegiet. Det har därför varit naturligt att ge resultatjämförelser mellan båda studierna en framskjuten plats i avrapporteringen av resultaten från 1989.

Syftet med rapporten är att beskriva och delvis förklara val av tidning och tidningsinnehåll bland allmänheten i Gästrikland. Rapporten är därmed i huvudsak inriktad på att belysa i vilken utsträckning människor håller sig med en tidning, vilken tidning man väljer, sättet att ha tillgång till tidningen, hur lång tid man läser den samt vilken typ av innehåll man brukar ta del av. Dessutom redovisas läsarnas bedömningar av enskilda lokaltidningar och önskemål om förändringar i tidningens innehåll bland Gefle Dagblads läsare.

Skillnader i tidningssituation är en vanlig förklaringsfaktor till skillnader i människors tidningsvanor. Likaledes har människors personliga bakgrundsegenskaper betydelse för tidningsvanorna. Mot denna bakgrund är resultatanalysen inriktad på jämförelser mellan tidningsvanorna i de olika kommunerna och till orter i andra regioner som studerats tidigare samt mellan grupper av människor med olika personliga egenskaper, t ex kön, ålder och utbildning. Dessutom är, som nämnts, jämförelser till resultaten från 1986 av stort intresse.

I undersökningen ingår kommunerna Gävle, Hofors, Sandviken, Ockelbo och Älvkarleby. Lokaltidningarna Arbetarbladet och Gefle Dagblad är spridda i samtliga kommuner. Gefle Dagblad har störst spridning i regionen och dominerar på utgivningsorten Gävle. I övriga kommuner svarar Arbetarbladet för den högsta hushållstäckningen. Täckningstalen visar på stabilitet i tidningarnas spridning mellan 1986 och 1989.

Undersökningen utfördes i form av en postenkät som sändes ut till 1000 personer i åldrarna 15-75 år efter slumpmässigt urval. Svarsfrekvensen uppgick totalt till 68 procent.

Resultaten visar att läsvanorna i Gästrikland ligger på en högre nivå än för riket i helhet även om andelen dagliga morgontidningsläsare minskat från 88 procent 1986 till 83 procent 1989. Andelen dagliga lokaltidningsläsare har minskat svagt från 85 till 83 procent. Några större skillnader i tidningsvanorna mellan de olika kommunerna i regionen förekommer inte.

Sett till olika grupper uppvisar ålder det starkaste sambandet med daglig lokaltidningsläsning. Andelen ökar markant med stigande ålder. Att ungdomar inte läser morgontidningar lika regelbundet har konstaterats i en rad undersökningar i Sverige. Men trots den allmänna svaga nedgången i läsning sedan 1986 har det skett en svag ökning av andelen läsare i just den kritiska yngre åldersgruppen. Andelen dagliga lokaltidningsläsare har vidare ökat klart bland nyinflyttade.

Gefle Dagblad har totalt sett störst utbredning i regionen. Arbetarbladet har sin minsta läsekrets på utgivningsorten, men har större läsarandelar än Gefle Dagblad på de mindre orterna Hofors/Sandviken/Älvkarleby.

Jämförelsen med resultaten från 1986 är intressant och tyder på förändringar. Totalt sett har Gefle Dagblads läsarandelar ökat svagt medan Arbetarbladet förlorat läsare. Av förändringarna att

döma har Arbetarbladet gjort en särskild satsning som riktats till att fånga yngre läsare. Man har också lyckats stärka sin ställning i denna grupp, vilket emellertid även Gefle Dagblad har gjort. Men samtidigt har Arbetarbladet förlorat en relativt stor mängd läsare i den högsta åldersgruppen. Gefle Dagblad har å sin sida fått ett tillskott av läsare i högre åldrar. Gefle Dagblad uppvisar också störst förmåga och framgång när det gäller att fånga nyinflyttade läsare. Söndagsläsning ligger stabilt i närheten av 80 procent. GD-läsare föredrar Expressen och AB-läsare Aftonbladet på söndagar.

Resultaten när det gäller prenumerationer är i linje med vad som framkommit i fråga om läsvanor. Andelen prenumeranter uppgår till 86 procent i Gästrikland 1989. Det är en svag minskning med 3 procentenheter jämfört med 1986. Båda lokaltidningarna har förlorat prenumeranter, Gefle Dagblad har minskat med 1 procentenhet och Arbetarbladet med 10 procentenheter. Det är framförallt bland personer i åldern 50-75 år som andelen prenumeranter på Arbetarbladet minskat.

Huvudorsakerna bakom helt avslutade prenumerationer är tillgång till tidningen på arbete/skola och brist på tid för läsning. Det allmänna kostnadsläget är inte lika vanligt förekommande orsak 1989 som 1986. Tidningstillgången bland dem som inte prenumererar är i första hand via arbetsplats/skola och i anmärkningsvärt låg grad via lösnummerköp. I linje med dessa resultat visar sig också tillgången till lokaltidningarna på arbetsplats/skola ha ökat jämfört med 1986.

För tidningsbytare spelar tillgång till tidning på arbetsplats/skola mindre roll. Skälen till byte är i första hand flyttning och i andra hand missnöje med tidningens innehåll. 1989 är det fler som uttrycker fundering på att upphöra med prenumeration jämfört med 1986 och samtidigt är det färre som funderat på att skaffa sig ytterligare någon prenumererad tidning.

Arbetarbladet läses främst av personer med socialdemokratiska sympatier och Gefle Dagblad främst av personer med borgerliga sympatier. Men en dryg tredjedel av Gefle Dagblads läsare är socialdemokrater, så det finns andra starka skäl än politiska när man väljer huvudtidning. Lokalnyheterna är för de flesta människor den viktigaste faktorn vid tidningsvalet.

Läsprofilen över olika innehållstyper för läsare av Gefle Dagblad sällar sig till mönstret för tidningar i andra undersökningar och den tidigare studien i Gästrikland. Detsamma gäller när läsprofilen studeras utifrån kön, ålder och utbildning. Det lokala materialet hör till det viktigaste i människors läsning och läsintressen. Ju mindre ort man bor på desto högre värderar man den lokala nyhetsbevakningen av orten. Annars är skillnaderna i läsintresse mellan personer på olika orter respektive mellan läsare av Arbetarbladet eller Gefle Dagblad endast marginella.

Arbetarbladet och Gefle Dagblad bedöms i allmänhet likartat av sina respektive läsare. De mest markanta skillnaderna i bedömningar gäller format och familjenyheter, vilket Arbetarbladets läsare är mer positiva till hos sin tidning än Gefle Dagbladsläsare hos sin.

Någon större efterfrågan på bilagor eller sektionering i två tidningsdelar uttrycks inte av Gefle Dagblads läsare. Satsningar på inrikesnyheter och länsnyheter förefaller däremot välkomna hos breda lager av Gefle Dagblads läsekrets. Detsamma gäller djur/natur, gissningsvis som ett uttryck för ett allt starkare intresse för miljöfrågor bland människor.

Avslutningsvis har läsvane- och prenumerationssiffrorna visat på klart större turbulens i tidningsituationen än vad täckningstalen ger vid handen. Arbetarbladet har satsat hårdare på ungdomar och också i någon mån förbättrat sin ställning i denna grupp. Men det har skett till ett pris av förluster av äldre läsare.

REFERENSER

- Anshelm, M, Strid, Jan: Läsvanor och läsintressen 1979-1987.
Arbetsrapport nr 46, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet 1989
- Björkqvist, K: Det politiska tidningsvalet. I Björkqvist, K
och Weibull, L (red): Dagspressen och dess läsare.
Göteborg 1989, Almqvist & Wiksell International
- Björkqvist, K: Tidningsläsning i Gästrikland.
Arbetsrapport nr 28, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet 1988
- Jarlbro, G: En kvalitativ studie av hur människor upplever tid-
ningsinnehåll.
Arbetsrapport nr 39, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet 1988
- Kratz, C: Tidningsläsning i Kalmar och på Öland.
Arbetsrapport nr 54, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet 1989
- Kratz, C: Tidningsläsning i Jönköping.
Arbetsrapport, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet under arbete
- Ohlsson A: Att svara eller inte svara är frågan.
Rapport nr 12, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet 1986
- Reimer, B, Weibull, L: Dagspress på arbetsplatsen.
Rapport nr 6, Avdelningen för masskommunikation,
Göteborgs universitet 1985

Tabell 1 Andel läsare av dagstidningar uppdelat på orter, Gästrikland 1989 (procent)

Typ av tidning	Totalt	Gävle/ Ockelbo	Hofors/ Sandviken/Älvkarleby
Daglig läsn			
Lokaltidning	83	83	82
Morgontidning	83	83	82
Kvällstidning	23	25	22
Läsning minst en gång/vecka			
Lokaltidning	96	97	96
Morgontidning	97	97	96
Kvällstidning	75	75	74
Antal svar	644	377	228

Tabell 2 ej beräknad. Se kombinationer i tabell 15

Tabell 3 Andel läsare av dagstidningar i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Typ av tidn	Kön		Ålder			Utbildning			Botid (år)		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-74	Låg	Medel	Hög	0-5	6-10	11-
Daglig läsn											
Lokaltidn	83	82	70	82	90	85	82	79	79	72	85
Morgontidn	83	83	71	83	91	85	82	81	79	74	86
Kvällstidn	24	22	14	24	27	30	21	12	21	16	24
Läsn minst en gång/vecka											
Lokaltidn	98	95	94	98	96	96	96	98	96	92	97
Morgontidn	98	96	95	98	96	96	96	100	96	93	98
Kvällstidn	75	75	84	76	68	76	76	70	74	73	75
Antal svar	288	356	140	242	261	276	227	127	58	70	488

Tabell 4 ej beräknad. Se dock kombinationer i tabell 17.

Tabell 5 Andel läsare av enskilda dagstidningar uppdelat på orter, Gästrikland 1989 (procent)

Tidning	Gävle Ockelbo	Hofors/Sandvi- ken/Älvkarleby	Sand- viken	Hofors/Älv- karleby	Totalt
Daglig läsn					
Arb-bladet	28	53	50	63	37
Gefle Dagbl	62	33	34	29	51
Upps N Tidn	0	0	0	2	0
Dagens Nyh	4	4	4	4	4
Sv Dagbladet	3	5	4	6	4
Dagen	0	0	0	0	0
Expressen	14	10	12	12	12
Aftonbladet	12	12	12	10	12
Läsn minst en gång/veckan					
Arb-bladet	51	68	66	75	56
Gefle Dagbl	82	55	56	52	71
Upps N Tidn	1	0	0	2	1
Dagens Nyh	17	11	12	8	15
Sv Dagbladet	8	7	6	8	8
Dagen	1	0	0	1	0
Expressen	52	42	44	34	48
Aftonbladet	47	50	50	50	48
n	378	228	180	50	647

Tabell 6 Läs-kombinationer Gästrikland 1989 (procent)

		<u>Gefle Dagblad</u>	
		Ej daglig läsning	Daglig läsning
<u>Arbetar-</u> <u>Bladet</u>	Ej daglig läsning	18	45
	Daglig läsning	31	6

n=646

		<u>Gefle Dagblad</u>	
		Läser ej	Läser minst en gång/vecka
<u>Arbetar-</u> <u>Bladet</u>	Läser ej	4	39
	Läser minst en gång/vecka	25	32

n=646

Tabell 7 Andelar som läser andra tidningar utifrån huvudtidning Gästrikland 1989 (procent)

Läser dagligen	<u>Huvudtidning</u>	
	<u>Arbetarbladet</u>	<u>Gefle Dagblad</u>
Uppsala Nya tidning	1	0
Dagens Nyheter	1	3
Svenska Dagbladet	1	5
Dagen	0	1
Expressen	6	16
Aftonbladet	19	8
Läser minst en gång i veckan		
Uppsala Nya Tidning	1	1
Dagens Nyheter	5	20
Svenska Dagbladet	3	10
Dagen	1	1
Expressen	34	60
Aftonbladet	72	34
n	220	349

Tabell 8 Andelar som läser andra tidningar utifrån huvudtidning fördelat på orter Gästrikland 1989 (procent)

Läser dagligen	Gävle/Ockelbo		Hofors/Sandviken Älvkarleby	
	AB	GD	AB	GD
Uppsala Nya tidning	1	-	-	1
Dagens Nyheter	2	3	-	4
Svenska Dagbladet	-	3	2	8
Dagen	-	0	-	1
Expressen	6	16	7	17
Aftonbladet	20	10	19	4
Läser minst en gång/vecka				
Uppsala Nya Tidning	2	1	-	1
Dagens Nyheter	8	19	2	20
Svenska Dagbladet	3	8	2	12
Dagen	1	1	-	1
Expressen	36	60	33	60
Aftonbladet	70	39	72	22
n	88	250	120	78

Tabell 9 Andel läsare av enskilda dagstidningar i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Tidning	Kön		Ålder			Utbildning			Totalt
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög	
Daglig läsn									
Arb-bladet	34	39	31	38	38	44	40	25	37
Gefle Dagbl	51	51	43	52	55	44	56	59	51
Upps N Tidn	-	1	1	-	0	0	-	1	0
Dagens Nyh	5	3	2	5	5	2	3	12	4
Sv Dagbladet	6	2	1	2	7	0	3	13	4
Dagen	1	-	-	-	1	1	-	-	0
Expressen	13	11	8	12	14	14	11	10	12
Aftonbladet	11	12	8	14	12	17	12	2	12
Läsn minst en gång/veckan									
Arb-bladet	53	58	67	62	46	58	57	48	56
Gefle Dagbl	74	68	75	74	66	59	80	82	71
Upps N Tidn	1	1	1	1	1	0	0	2	1
Dagens Nyh	19	13	18	17	13	6	16	36	15
Sv Dagbladet	11	5	8	5	11	2	8	20	8
Dagen	1	0	1	0	1	1	0	1	1
Expressen	50	47	67	48	39	41	53	56	48
Aftonbladet	46	48	60	50	39	51	48	38	48
n	290	356	141	242	262	277	227	128	647
Tidning	Botid orten			Hushållsink. (tkr)			Hushållsstorl		
	0-5	6-10	11-	0-90	91-150	151-	En	Två	Tre-
Dagl läsn									
Arb-bladet	32	35	38	39	40	34	37	36	39
Gefle Dagbl	51	43	53	36	51	58	44	55	50
Läsn minst en gång/vecka									
Arb-bladet	56	60	56	58	59	54	64	48	64
Gefle Dagbl	75	68	72	64	71	75	72	68	74
n	59	68	507	125	120	346	105	259	269

Tabell 10 Andel läsare av Arbetarbladet och Gefle Dagblad efter orter och ålder Gästrikland 1989 (procent)

Tidning	Gävle/Ockelbo			Hofors, Sandviken Älvkarleby		
	Ålder			Ålder		
	15-29	30-49	50-75	15-25	30-49	50-75
Dagliga läsare						
Arbetarbladet	29	28	27	42	56	54
Gefle Dagblad	50	64	67	21	30	40
differens	-21	-36	-40	+21	+26	+14
Läsn minst en gång/veckan						
Arbetarbladet	65	55	37	79	75	58
Gefle Dagblad	81	86	79	61	58	51
Antal svar	91	144	142	38	80	110

Tabell 11 Andel läsare av dagstidningar på söndagar Gästrikland 1989 (procent)

Söndagsläsning	Andel
Läser ej	22
Läser minst en tidning	78
Läser tidning från tidigare i veckan	8
Expressen	34
Aftonbladet	36
Dagens Nyheter	11
Söndagspren på DN genom Gefle Dagblad	3
Svenska Dagbladet	5
Annan tidning	1
Antal svar	613

Tabell 12 Andel läsare av dagstidningar på söndagar fördelat på orter Gästrikland 1989 (procent)

Söndagsläsning	Gävle	Hofors/Sandviken/
	Ockelbo	Älvkarleby
Läser ej	22	24
Läser minst en tidning	78	76
Läser tidning från tidigare i veckan	10	8
Expressen	39	34
Aftonbladet	36	43
Dagens Nyheter	12	11
Söndagspren på DN genom Gefle Dagblad	4	2
Svenska Dagbladet	5	6
Annan tidning	-	1
Antal svar	359	217

Tabell 13 Andel läsare av dagstidningar på söndagar fördelat på huvudtidning Gästrikland 1989 (procent)

Söndagsläsning	Huvudtidning	
	Arbetarbladet	Gefle Dagblad
Läser ej	22	23
Läser minst en tidning	78	77
Läser tidning från tidigare i veckan	8	10
Expressen	27	47
Aftonbladet	68	25
Dagens Nyheter	6	14
Söndagspren på DN genom Gefle Dagblad	1	5
Svenska Dagbladet	2	7
Annan tidning	-	1
Antal svar	230	331

Tabell 14 Andel läsare av dagstidningar på söndagar
i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Söndagsläsning	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Läser ej	21	26	21	22	25	25	24	19
Läser minst en tidn	79	74	79	78	75	75	76	81
Läser tidning från tidigare i veckan	6	11	8	9	9	9	9	7
Expressen	37	36	46	36	32	34	38	40
Aftonbladet	40	37	45	39	35	44	38	28
Dagens Nyheter	13	10	14	12	11	6	9	29
Söndagspren på DN genom Gefle Dagblad	3	3	2	4	3	1	3	8
Svenska Dagbladet	8	4	5	4	8	1	6	15
Annan tidning	0	1	-	1	0	1	1	-
Antal svar	276	337	134	230	248	265	216	119

Tabell 15 Andel prenumeranter på morgontidningar
Gästrikland 1989 (procent)

Tidningar	Total andel
Ej prenumerat	14
Prenumerat	86
En tidning	75
Två eller fler tidningar	11
Antal svars personer	649

Tabell 16 Andel prenumeranter på morgontidningar uppdelat på orter Gästrikland 1989 (procent)

<u>Tidningar</u>	<u>Gävle Ockelbo</u>	<u>Hofors Sandviken Älvkarleby</u>
Ej prenumerat	14	11
Prenumerat	86	89
En tidning	75	77
Två eller fler tidningar	11	12
Antal svars personer	373	226

Tabell 17 Andel prenumeranter på morgontidningar i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

<u>Tidningar</u>	<u>Kön</u>		<u>Ålder</u>			<u>Utbildning</u>			<u>Totalt</u>
	<u>Man</u>	<u>Kv</u>	<u>15-29</u>	<u>30-49</u>	<u>50-75</u>	<u>Låg</u>	<u>Medel</u>	<u>Hög</u>	
Prenumerant	85	85	74	86	91	88	83	85	86
En tidning	72	76	68	74	79	83	75	56	75
Två el fler tidningar	13	9	6	12	12	5	8	29	11
Ej pren	15	15	26	14	9	12	17	15	14
n	290	359	142	242	264	280	227	128	649
<u>Tidningar</u>	<u>Hushållsstrl</u>			<u>Hushållsink. (tkr)</u>			<u>Botid orten</u>		
	<u>En</u>	<u>Två</u>	<u>Tre-</u>	<u>0-90</u>	<u>91-150</u>	<u>150-</u>	<u>0-5</u>	<u>6-10</u>	<u>11-</u>
Prenumerant	67	90	89	73	81	91	75	74	87
En tidning	63	77	78	68	74	77	61	64	78
Två el fler tidningar	4	13	11	5	7	14	14	10	10
Ej pren	33	10	11	27	19	9	25	26	12
n	106	260	270	126	121	347	59	72	510

Tabell 18 Prenumeration uppdelat på orter och grupper
 Gästrikland 1989 (procent)
 Gävle/Ockelbo

Tidningar	Ålder			Hushållsstrl		
	15-29	30-49	50-75	En	Två	Tre-
Ej prenumeration	29	15	8	38	9	12
Prenumeration	71	85	92	62	91	88
En tidning	65	69	82	56	79	75
Flera tidningar	6	16	10	6	12	13
n	91	144	143	73	154	144

Hofors/Sandviken/Älvkarleby

Tidningar	Ålder			Hushållsstrl		
	15-29	30-49	50-75	En	Två	Tre-
Ej prenumeration	26	12	7	22	8	12
Prenumeration	74	88	93	78	92	88
En tidning	68	80	76	78	74	79
Flera tidningar	6	8	17	0	18	9
n	38	80	111	27	92	106

Tabell 19 och 20 ej beräknade. Totalsiffror finns i tabell 22.

Tabell 21 Prenumerationskombinationer Gästrikland 1989 (procent)

		<u>Gefle Dagblad</u>	
		Ej prenu- meration	Prenu- meration
<u>Arbetar-</u>	Ej prenu- meration	15	50
<u>Bladet</u>		-----	
	Prenume- meration	33	2

n=637

Gävle/Ockelbo

		<u>Gefle Dagblad</u>	
		Ej prenu- meration	Prenu- meration
<u>Arbetar-</u>	Ej prenu- meration	16	60
<u>Bladet</u>		-----	
	Prenume- meration	21	3

n=373

Hofors/Sandviken/Älvkarleby

		<u>Gefle Dagblad</u>	
		Ej prenu- meration	Prenu- meration
<u>Arbetar-</u>	Ej prenu- meration	12	33
<u>Bladet</u>		-----	
	Prenume- meration	53	2

n=226

Tabell 22 Andel prenumeranter på enskilda morgontidningar i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Tidning	Kön		Ålder			Utbildning			Totalt
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög	
Arbetarbl	33	38	30	37	38	44	32	24	36
differens	-21	-13	-15	-15	-18	-2	-22	-38	-16
Gefle Dagbl	54	51	45	52	56	46	54	62	52
Dagens Nyh	7	5	3	9	4	1	8	13	6
Sv Dagbladet	6	2	1	2	7	0	2	13	4
n	286	351	139	240	257	274	224	126	637

Tidning	Botid orten			Hushållsstri			Hushållsink. (tkr)		
	0-5	6-10	11-	En	Två	Tre-	0-90	91-150	151-
Arbetarbl	29	32	37	32	34	40	38	38	33
Gefle Dagbl	50	42	54	39	56	52	38	45	60
Dagens Nyh	12	9	5	6	4	8	1	5	8
Sv Dagbladet	3	3	4	2	6	2	-	2	6
n	58	69	503	100	257	269	121	120	344

Tabell 23 Prenumeration på enskilda tidningar uppdelat på orter och grupper Gästrikland 1989 (procent)
Gävle/Ockelbo

Tidning	Ålder			Hushållsstrl		
	15-29	30-49	50-75	En	Två	Tre-
Arbetarbl	23	24	24	19	26	26
Gefle Dagbl	50	64	69	47	65	66
Dagens Nyh	3	12	4	3	8	8
Sv Dagbladet	1	4	5	4	4	3
n	88	143	141	68	153	144

Hofors/Sandviken/Älvkarleby

Tidning	Ålder			Hushållsstrl		
	15-29	30-49	50-75	En	Två	Tre-
Arbetarbl	47	59	55	59	51	58
Gefle Dagbl	26	31	40	19	43	32
Dagens Nyh	3	5	6	-	6	6
Sv Dagbladet	3	-	9	-	10	1
n	38	80	108	27	90	106

Tabell 24 Skäl till avslutad prenumeration bland personer som ej prenumererar längre, Gästrikland 1989 (procent)

Angivet skäl	Hofors		
	Totalt	Gävle Ockelbo	Sandviken Älvkarleby
Allt annat blev så dyrt att pengarna inte räckte till en tidningsprenumeration också	14	13	6
Prenumerationspriset höjdes	12	6	24
Får lokal information i lokalradion	10	10	12
Tidningsutdelningen sköttes dåligt	8	10	6
Jag hade inte tid att läsa tidningen	22	19	24
Jag har ändå tillgång till tidningen på arbetet/i skolan	45	52	35
Jag kan låna tidningen av bekant/granne	10	10	12
Tidningens politiska linje passade mig ej	-	-	-
Tidningens innehåll var inte tillräckligt bra	2	-	6
Tidningen innehöll för lite annonser	-	-	-
Jag flyttade från orten	8	6	12
Annat skäl	25	26	24
n	51	31	17

Tabell 25 Skäl till avslutad prenumeration bland tidigare prenumeranter på Arbetarbladet och på Gefle Dagblad, Gästrikland 1989 (procent)

Angivet skäl	AB	GD	Diff
Allt annat blev så dyrt att pengarna inte räckte till en tidningsprenumeration också	11	17	+6
Prenumerationspriset höjdes	6	17	+11
Får lokal information i lokalradion	-	13	+13
Tidningsutdelningen sköttes dåligt	11	6	-5
Jag hade inte tid att läsa tidningen	17	23	+6
Jag har ändå tillgång till tidningen på arbetet/i skolan	56	43	-13
Jag kan låna tidningen av bekant/granne	11	7	-4
Tidningens politiska linje passade mig ej	-	-	-
Tidningens innehåll var inte tillräckligt bra	-	3	+3
Tidningen innehöll för lite annonser	-	-	-
Jag flyttade från orten	-	7	+7
Annat skäl	28	23	-5
n	18	30	

Tabell 26 Skäl till avslutad prenumeration bland personer som fortfarande har någon tidning, Gästrikland 1989 (procent)

Angivet skäl	Hofors		
	Totalt	Gävle Ockelbo	Sandviken Älvkarleby
Allt annat blev så dyrt att pengarna inte räckte till en tidningsprenumeration också	10	10	8
Prenumerationspriset höjdes	3	3	2
Får lokal information i lokalradion	1	1	-
Tidningsutdelningen sköttes dåligt	3	3	2
Jag hade inte tid att läsa tidningen	12	12	12
Jag har ändå tillgång till tidningen på arbetet/i skolan	8	7	9
Jag kan låna tidningen av bekant/granne	1	-	2
Tidningens politiska linje passade mig ej	10	7	12
Tidningens innehåll var inte tillräckligt bra	15	19	12
Tidningen innehöll för lite annonser	2	2	2
Jag flyttade från orten	22	23	22
Annat skäl	33	28	39
Tidningen innehöll för mycket annonser	7	6	4
Fick erbjudande från annan tidning	5	4	8
n	150	91	49

Tabell 27 Skäl till avslutad prenumeration utifrån tidigare prenumeration på Arbetarbladet och på Gefle Dagblad bland personer som fortfarande håller prenumererad tidning Gästrikland 1989 (procent)

Angivet skäl	AB	GD
Allt annat blev så dyrt att pengarna inte räckte till en tidningsprenumeration också	6	11
Prenumerationspriset höjdes	-	15
Får lokal information i lokalradion	-	1
Tidningsutdelningen sköttes dåligt	2	2
Jag hade inte tid att läsa tidningen	8	15
Jag har ändå tillgång till tidningen på arbetet/i skolan	16	6
Jag kan låna tidningen av bekant/granne	2	-
Tidningens politiska linje passade mig ej	14	8
Tidningens innehåll var inte tillräckligt bra	12	16
Tidningen innehöll för lite annonser	2	2
Jag flyttade från orten	18	23
Annat skäl	32	35
Tidningen innehöll för mycket annonser	10	5
Fick erbjudande från annan tidning	8	4
n	50	86

Tabell 28 Andel som tidigare haft någon annan tidningsprenumeration än den de nu har Gästrikland 1989 (procent)

Tidigare prenumeration	Kön		Ålder			Utbildning			Bortid orten		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög	0-5	6-10	11-
Arbetarbl	11	6	2	9	10	8	7	12	10	4	9
Gefle Dbl	7	8	10	7	6	8	7	7	8	9	7
Storsttidn	5	7	1	7	6	3	6	12	12	3	6
Lokaltidn	5	6	4	6	4	4	4	8	12	10	3
Ant svar	270	330	120	232	247	262	206	120	51	69	474

Tabell 29 Fundering på förändringar i prenumeration Gästrikland 1989 (procent)

Typ av fundering	Gävle		Hofors
	Totalt	Ockelbo	Sandviken Älvkarleby
Upphöra			
Funderat ngn gång	18	16	20
Funderat flera ggr	3	2	5
n	538	307	196
Ytterligare prenumeration			
Funderat ngn gång	10	11	10
Funderat flera ggr	2	2	3
n	546	310	201

Tabell 30 Fundering på förändringar i prenumeration efter nuvarande prenumerationssituation, Gästrikland 1989 (procent)

Typ av fundering	Prenumerationssituation				
	Enbart AB	Enbart GD	AB och GD	AB och annan tidn	GD och annan tidn
Upphöra					
Funderat ngn gång	22	17	(60)	(22)	20
Funderat flera ggr	5	2	(10)	(11)	4
n	218	318	10	9	49
Ytterligare prenumeration					
Funderat ngn gång	10	10	-	(11)	18
Funderat flera ggr	2	2	-	-	4
n	222	319	9	9	49

Tabell 31 Fundering på förändringar i prenumeration i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Typ av fundering	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Upphöra								
Funderat ngn gång	13	21	12	23	16	15	19	20
Funderat flera ggr	2	4	2	4	3	2	4	4
n	243	295	100	201	236	239	184	103
Ytterligare pren								
Funderat ngn gång	11	10	12	12	8	6	10	19
Funderat flera ggr	2	2	3	2	2	1	2	5
n	241	305	103	201	241	244	184	106

Tabell 32 Tillgång till morgontidningar bland icke-prenumeranter, Gästrikland 1989 (procent)

Sätt att ha tillgång	Totalt
Byter med/lånar av granne/bekant	12
Läser tidningen på bibliotek	7
Läser på arbetet eller i skolan	58
Har tidn gratis	5
Köper lösnummer	14
Annat sätt	6
Ej tillgång	10
n	199

Tabell 33 Tillgång till morgontidningar bland ickeprenumeranter på områden, Gästrikland 1989 (procent)

Sätt att ha tillgång	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby
Byter med/lånar av granne/bekant	13	9
Läser tidningen på bibliotek	7	6
Läser på arbetet eller i skolan	58	56
Har tidn gratis	7	-
Köper lösnummer	12	20
Annat sätt	4	9
Ej tillgång	10	13
n	135	54

Tabell 34 Tillgång till morgontidningar i olika grupper bland icke-prenumeranter, Gästrikland 1989 (procent)

Sätt att ha tillgång	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Byter med/lånar av granne/bekant	10	14	13	12	11	11	14	12
Läser tidningen på bibliotek	12	3	4	7	11	8	4	12
Läser på arbetet eller i skolan	52	62	68	65	30	44	63	74
Har tidn gratis	2	7	4	7	2	5	5	5
Köper lösnummer	15	14	12	12	23	20	14	7
Annat sätt	6	5	10	2	4	3	8	7
Ej tillgång	11	9	6	7	21	17	5	2
n	82	117	68	84	47	75	78	43

Tabell 35 Tillgång till morgontidningar på arbetsplats/skola Gästrikland 1989 (procent)

Tillgång till	Totalt	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby
Arbetsblad	50	52	47
Gefle Dagblad	51	52	50
Annan lokaltidn	3	3	1
Dagens Nyheter	12	13	10
Svenska Dagbl	13	15	6

Tidning totalt	64	65	64
Ej tillgång	36	35	36
n	479	293	156

Tabell 36 Tillgång till morgontidningar på arbetsplats/skola i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Tillgång till	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Arbetarbladet	40	59	65	52	35	42	56	54
Gefle Dagblad	46	55	64	54	34	42	54	58
Annan lokaltidn	3	3	4	2	3	1	3	7
Dagens Nyheter	10	14	16	15	6	8	14	17
Svenska Dagbl	13	14	19	13	8	8	16	17

Tidning totalt	57	70	75	68	49	55	69	72
Ej tillgång	43	30	25	32	51	45	31	28
n	222	257	125	209	144	177	187	106

Tabell 37 Viktiga egenskaper för val av tidning, Gästrikland 1989 (procent)

	Mycket viktig	Åtminstone ganska viktig
Annonserna	13	51
Politiska linjen	13	36
Lokalnyheterna	60	95
Riksnyheterna	38	88
Utrikesnyheterna	23	69
Sportsidorna	24	50
Priset på tidn	33	72
Antalet sidor	7	33
När man får den på morgonen	65	90
Att tidningen har en radioTV-bilaga	30	57
n	583	583

Tabell 38 Viktiga egenskaper för val av tidning, efter huvudtidning Gästrikland 1989 (procent)

Egenskap	Mycket viktig			Åtminstone ganska viktig		
	AB	GD	diff	AB	GD	diff
Annonserna	15	16	-1	55	64	-9
Politiska linjen	17	12	+5	52	33	+19
Lokalnyheterna	65	61	+4	98	96	+2
Riksnyheterna	37	37	0	89	87	+2
Utrikesnyheterna	17	24	-7	67	71	-4
Sportsidorna	24	25	-1	55	58	-3
Priset på tidn	38	29	+11	74	69	+5
Antalet sidor	10	6	+4	42	30	+12
När man får den på morgonen	63	69	-6	91	92	-1
Att tidningen har en radioTV-bilaga	31	29	+2	59	56	+3
n	201	314		201	314	

Tabell 39 Viktiga egenskaper för val av tidning, per område Gästrikland 1989 (procent)

Egenskap	Mycket viktig	
	Gävle/Ockelbo	Sandviken/Hofors/Älvkarleby
Annonserna	12	14
Politiska linjen	12	13
Lokalnyheterna	52	60
Riksnheterna	33	35
Utrikesnyheterna	20	21
Sportsidorna	21	22
Priset på tidn	26	33
Antalet sidor	5	8
När man får den på morgonen	60	58
Att tidningen har en radioTV-bilaga	28	27
Egenskap	Åtminstone ganska viktig	
	Gävle/Ockelbo	Sandviken/Hofors/Älvkarleby
Annonserna	55	46
Politiska linjen	34	40
Lokalnyheterna	84	90
Riksnheterna	77	77
Utrikesnyheterna	63	58
Sportsidorna	42	49
Priset på tidn	59	68
Antalet sidor	28	29
När man får den på morgonen	84	80
Att tidningen har en radioTV-bilaga	50	54
n	379	229

Tabell 40 Viktiga egenskaper för val av tidning, efter huvudtidning och orter Gästrikland 1989 (procent)

Egenskap	Gävle/Ockelbo		Åtminstone ganska viktig	
	Mycket viktig AB	GD	AB	GD
Annonserna	13	13	52	59
Politiska linjen	18	8	47	27
Lokalnyheterna	59	52	90	86
Riksnyheterna	40	29	85	76
Utrikesnyheterna	20	19	68	61
Sportsidorna	18	21	43	41
Priset på tidn	30	24	66	59
Antalet sidor	6	4	36	27
När man får den på morgonen	62	63	88	86
Att tidningen har en radioTV-bilaga	32	26	58	49
n	88	251	88	251
Sandviken/Hofors/Älvkarleby				
Annonserna	14	16	46	46
Politiska linjen	12	15	46	30
Lokalnyheterna	64	63	92	92
Riksnyheterna	32	40	78	77
Utrikesnyheterna	12	27	54	62
Sportsidorna	26	22	55	42
Priset på tidn	39	24	67	64
Antalet sidor	11	8	39	23
När man får den på morgonen	56	62	83	79
Att tidningen har en radioTV-bilaga	26	28	51	64
n	121	78	121	78

Tabell 41 Viktiga egenskaper för val av tidning, i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Egenskap Ätmin- stone ganska viktig	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Annonserna	42	58	56	55	45	48	54	48
Politiska linjen	40	32	24	35	42	31	34	47
Lokalnyheterna	84	89	80	91	86	84	90	86
Riksnyheterna	75	78	70	84	75	74	78	82
Utrikesnyheterna	64	58	51	65	61	54	61	74
Sportsidorna	61	30	45	44	44	45	45	38
Priset på tidn	59	66	58	64	63	67	61	54
Antalet sidor	26	31	38	26	25	30	31	20
När man får den på morgonen	82	82	73	85	84	82	83	80
Att tidningen har en radioTV-bilaga	44	56	53	45	54	56	48	40
n	290	359	142	242	264	280	227	128

Egenskap Ätmin- stone ganska viktig	Botid orten			Hushållstrl			Hushållsink (tkr)		
	0-5	6-10	11-	En	Två	Tre	0-90	91-150	150-
Annonserna	54	68	48	51	47	55	45	53	52
Politiska linjen	34	39	35	32	40	32	28	38	36
Lokalnyheterna	90	83	86	86	84	88	84	87	87
Riksnyheterna	71	83	77	78	75	78	74	79	78
Utrikesnyheterna	63	65	59	61	60	60	54	62	63
Sportsidorna	32	33	47	41	45	44	40	46	45
Priset på tidn	54	67	62	61	60	65	71	61	59
Antalet sidor	34	25	28	28	26	31	32	33	25
När man får den på morgonen	80	80	83	78	84	82	82	86	82
Att tidningen har en radioTV-bilaga	44	50	52	52	51	48	60	54	47
n	59	72	510	106	260	270	126	121	347

Tabell 42a Partisympati och huvudtidning Gästrikland 1989
(procent)

Parti	Totalt	Arbetsbladet	Gefle Dagblad
Moderaterna	13	3	20
Folkpartiet	13	4	19
Centerpartiet	8	2	13
KDS	2	1	2
Miljöpartiet	8	9	8
Socialdemokraterna	52	79	34
VPK	6	8	5
Annat parti	2	1	2
Antal svar	649	198	300

Tabell 42b Partisympati och huvudtidning Gävle/Ockelbo 1989
(procent)

Parti	Totalt	Arbetsbladet	Gefle Dagblad
Moderaterna	12	3	16
Folkpartiet	16	4	20
Centerpartiet	8	1	11
KDS	2	1	2
Miljöpartiet	10	12	9
Socialdemokraterna	49	75	40
VPK	6	9	4
Annat parti	1	1	1
Antal svar	290	77	213

Tabell 42c Partisympati och huvudtidning Hofors/Sandviken/
Älvkarleby 1989 (procent)

Parti	Totalt	Arbetsbladet	Gefle Dagblad
Moderaterna	12	3	28
Folkpartiet	9	4	18
Centerpartiet	9	2	21
KDS	1	-	3
Miljöpartiet	6	7	4
Socialdemokraterna	57	80	21
VPK	7	7	6
Annat parti	2	1	3
Antal svar	177	109	68

Tabell 43a Politisk blocksympati och val av huvudtidning
kontrollerat för politiskt intresse
Gästrikland 1989 (procent)

Tidning	Borgerligt block		Socialistiskt block	
	Ej politiskt intresse	Politiskt intresse	Ej politiskt intresse	Politiskt intresse
Arbetarbladet	13	4	55	64
Gefle Dagblad	87	96	45	36
Antal svar	77	88	132	135

Tabell 43b Politisk blocksympati och val av huvudtidning
kontrollerat för politiskt intresse
Gävle/Ockelbo 1989 (procent)

Tidning	Borgerligt block		Socialistiskt block	
	Ej politiskt intresse	Politiskt intresse	Ej politiskt intresse	Politiskt intresse
Arbetarbladet	8	4	35	47
Gefle Dagblad	92	96	65	53
Antal svar	49	55	72	78

Tabell 43c Politisk blocksympati och val av huvudtidning
kontrollerat för politiskt intresse
Hofors/Sandviken/Älvkarleby 1989 (procent)

Tidning	Borgerligt block		Socialistiskt block	
	Ej politiskt intresse	Politiskt intresse	Ej politiskt intresse	Politiskt intresse
Arbetarbladet	25	7	81	88
Gefle Dagblad	75	93	19	12
Antal svar	24	27	52	49

Tabell 44 Lästid och lästidpunkter, Gästrikland 1989
(procent och genomsnittligt antal minuter)

Tidpunkt	Läser åtmin- stone något	Läser 1-10 min	Läser 10-20 min	Läser mer än 20 min	Genomsnittl antal min
Före 07	48	17	18	13	7,5
Kl 07-08	37	13	12	12	6,1
Kl 08-12	31	10	10	11	5,3
Kl 12-17	20	9	5	6	3,0
Kl 17-20	36	12	12	12	5,9
Efter 20	22	9	6	7	3,5
Genomsnittlig lästid totalt:					31,3
Genomsnittligt antal lästillfällen: 1,9					
n=618					

Tabell 45

Lästid och lästidpunkter i områden, Gästrikland 1989
(procent och genomsnittligt antal minuter)

Tidpunkt	<u>Läser åtminstone något</u>	
	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby
Före 07	48	47
Kl 07-08	38	35
Kl 08-12	31	31
Kl 12-17	18	22
Kl 17-20	40	30
Efter 20	20	26
<u>Läser mer än 20 minuter</u>		
Före 07	13	10
Kl 07-08	13	13
Kl 08-12	10	13
Kl 12-17	6	6
Kl 17-20	14	10
Efter 20	7	8
<u>Genomsnittligt antal minuter</u>		
Före 07	7,4	7,1
Kl 07-08	6,4	5,9
Kl 08-12	5,2	5,7
Kl 12-17	3,0	3,1
Kl 17-20	6,5	5,2
Efter 20	3,4	3,8
Genomsnitt- lig lästid totalt	31,9	30,8
Genomsnitt- ligt antal lästillfällen	2,0	1,9
n	367	213

Tabell 46 Lästid och lästidpunkter för Arbetarbladet och Gefle Dagblad Gästrikland 1989 (procent och genomsnittligt antal minuter)

Tidpunkt	Läser åtminstone något		Läser mer än 20 minuter		Genomsnittligt antal minuter	
	AB	GD	AB	GD	AB	GD
Före 07	51	47	12	12	7,9	7,1
Kl 07-08	37	39	12	14	5,9	6,6
Kl 08-12	34	28	14	8	6,2	4,5
Kl 12-17	24	16	9	4	3,8	2,2
Kl 17-20	32	39	13	11	5,6	6,0
Efter 20	25	19	6	7	3,6	3,0
Genomsnittlig lästid totalt:					33,0	29,4
Genomsnittligt antal lästillfällen:					2,0	1,9
n	235	323	235	323	235	323

Tabell 47

Lästid och lästidpunkter i grupper, Gästrikland 1989
(procent och genomsnittligt antal minuter)

<u>Läser åtminstone något</u>								
Tidpunkt	<u>Kön</u>		<u>Ålder</u>			<u>Utbildning</u>		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Före 07	52	44	37	51	51	48	47	47
Kl 07-08	36	39	40	34	38	31	38	50
Kl 08-12	28	33	39	28	28	31	32	29
Kl 12-17	21	19	31	16	17	18	19	26
Kl 17-20	39	34	46	39	27	27	41	44
Efter 20	23	22	20	26	20	16	24	33
<u>Läser mer än 20 minuter</u>								
Före 07	17	9	2	13	18	17	10	9
Kl 07-08	11	13	1	6	23	16	9	9
Kl 08-12	12	10	6	7	17	14	9	8
Kl 12-17	7	5	6	5	7	8	4	6
Kl 17-20	14	10	9	14	11	9	13	15
Efter 20	10	6	4	8	8	6	8	10
<u>Genomsnittligt antal minuter</u>								
Före 07	9,0	6,2	3,7	7,8	9,3	8,8	6,4	6,3
Kl 07-08	5,8	6,3	3,6	4,9	8,7	6,4	5,3	6,7
Kl 08-12	5,0	5,5	5,1	4,1	6,4	6,0	5,2	4,2
Kl 12-17	3,2	2,8	4,0	2,2	3,1	3,2	2,5	3,5
Kl 17-20	6,6	5,3	5,9	6,8	5,0	4,5	6,3	7,9
Efter 20	4,1	3,0	2,1	4,0	3,5	2,6	3,7	4,8
Genomsnittlig lästid totalt	33,7	29,1	24,4	29,8	36,0	31,5	29,4	33,4
Genomsnittligt antal lästillfällen	2,0	1,9	2,1	1,9	1,8	1,7	2,0	2,3
n	278	340	138	233	246	263	219	122

Tabell 48 Läsprofil bland Gefle Dagblads läsare
Gästrikland 1989 (procent)

Innehållskategori	Läser allt	Läser åtminstone ganska mycket	Relativ diff i procent*
Ledare	12	38	32
Lokalsidor Gävle	29	80	36
Lokalsidor Sandviken	12	41	29
Länsnyheter	17	73	23
Inrikesnyheter	21	78	27
Utrikesnyheter	19	65	29
Kultursidan	5	26	19
Insändarsidan	19	63	30
Familjenyheter	19	55	34
Familjeannonser	19	51	37
Kommunalpolitik	12	46	26
Börssidan/Fondbörsen	7	24	29
Barnsidan	4	12	33
Matsidan	8	32	25
Ekonomi/näringsliv	10	41	24
Sportsidorna	22	46	48
Lokala affärsannonser	16	63	25
Småannonser	9	44	20
Radio/TV-sidan	28	73	38
Serierna	13	28	46
Pop/rockmusik	7	18	39
Tips/trav/lotto	11	27	41
Föreningsnytt	1	15	7
Motor/trafik	8	29	28
Korsord/tävlingar	8	24	33
Djur/natur	9	43	21
Grattisannonser	11	25	44
Nöjesreportage	9	35	26

n=345

* Relativ differens beräknas genom att procentandelen som läser allt divideras med procentandelen som läser åtminstone ganska mycket

Tabell 49 Läsprofil bland Gefle Dagblads läsare fördelat på områden Gästrikland 1989 (procent)

Innehållskategori	Läser allt		Läser åtmin ganska mkt	
	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby
Ledare	16	13	41	38
Lokalsidor Gävle	34	15	86	49
Lokalsidor Sandviken	5	37	28	82
Länsnyheter	19	26	73	75
Inrikesnyheter	25	23	80	74
Utrikesnyheter	22	14	64	55
Kultursidan	8	3	27	30
Insändarsidan	22	21	61	64
Familjenyheter	20	22	54	63
Familjeannonser	20	20	50	54
Kommunalpolitik	16	15	48	51
Börssidan/Fondbörsen	7	8	21	20
Barnsidan	4	5	12	16
Matsidan	8	9	31	38
Ekonomi/näringsliv	9	9	38	36
Sportsidorna	23	23	48	49
Lokala affärsannonser	15	18	60	64
Småannonser	10	10	42	44
Radio/TV-sidan	29	30	73	74
Serierna	13	13	27	26
Pop/rockmusik	8	8	18	17
Tips/trav/lotto	11	14	26	26
Föreningsnytt	2	4	17	22
Motor/trafik	7	13	26	35
Korsord/tävlingar	9	9	24	26
Djur/natur	10	13	43	50
Grattisannonser	11	12	25	26
Nöjesreportage	11	11	38	32
antal svarspersoner	362	217	362	217

Tabell 50a Läsning av särskilt innehåll i Gefle Dagblad bland tidningens läsare, Gästrikland 1989 (procent)

Innehåll	Läser åtminstone ganska mycket									Läser allt Tot
	Kön		Ålder			Utbildning			Tot	
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög		
VeckoTidnin	66	83	90	75	69	74	78	75	76	29
Mycket nöje	32	46	71	42	23	36	50	31	40	11
Läslördag	28	33	22	29	37	34	35	18	30	7
Börsenannons	32	22	25	29	24	25	29	24	26	10
Tjäder Väder	38	57	51	47	48	52	50	39	48	22
Tjäderleken	18	27	24	24	21	27	23	18	23	9
Folk & sånt	39	55	66	44	43	46	52	45	48	13
Barnfirarhörna	7	24	26	22	6	18	17	11	16	7
Grattisannons	16	32	46	30	10	30	27	13	25	11
Spelbilaga	36	10	21	21	24	27	21	14	22	9
antal svar	152	188	68	136	136	126	126	80	340	340

Tabell 50b Läsning av särskilt innehåll i Arbetarbladet bland tidningens läsare, Gästrikland 1989 (procent)

Innehåll	Läser åtminstone ganska mycket									Läser allt Tot
	Kön		Ålder			Utbildning			Tot	
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög		
Välk t värld	15	67	74	53	31	42	58	59	49	31
Mitt i livet	21	63	57	46	37	37	57	48	45	18
Gmorgon Gävle	22	37	37	27	31	29	34	22	31	9
AB-lördag	57	75	82	64	62	66	77	44	67	22
Förenfönstret	33	23	8	26	40	32	21	15	27	9
På gångbilaga	54	56	86	47	46	51	65	44	55	19
Sportbilaga	70	31	47	47	50	52	44	37	48	23
Blänkarannons	58	52	67	58	44	56	57	33	54	24
Grattisannons	22	48	57	36	28	35	46	22	37	17
antal svar	100	132	51	90	91	124	77	27	232	232

Tabell 51 Läsprofil bland Gefle Dagblads läsare i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Innehållskategori	Läser åtminstone ganska mycket							
	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Ledare	40	36	24	33	50	32	36	50
Lokalsidor Gävle	74	85	72	85	79	79	79	84
Lokalsidor Sandviken	39	43	35	46	40	34	43	48
Länsnyheter	69	77	61	78	75	78	72	70
Inrikesnyheter	72	83	67	85	77	78	75	84
Utrikesnyheter	67	63	56	65	70	61	67	71
Kultursidan	19	33	11	27	34	19	23	41
Insändarsidan	49	74	60	64	62	64	61	62
Familjenyheter	33	75	57	58	52	56	54	57
Familjeannonser	26	72	57	55	43	50	50	51
Kommunalpolitik	54	39	28	46	55	38	45	61
Börssidan/Fondbörsen	36	14	22	21	27	18	26	32
Barnsidan	4	20	17	16	7	10	17	8
Matsidan	19	43	22	31	38	34	31	30
Ekonomi/näringsliv	53	32	29	46	43	30	43	59
Sportsidorna	70	26	56	40	47	46	52	37
Lokala affärsannonser	52	73	54	71	60	64	69	54
Småannonser	38	48	50	49	35	46	49	32
Radio-TV	68	77	83	68	74	77	74	67
Serierna	34	23	68	19	15	26	36	15
Pop/rockmusik	18	18	65	9	2	12	27	10
Tips/trav/lotto	42	14	26	23	31	34	26	15
Föreningsnytt	15	14	14	15	16	17	15	13
Motor/trafik	48	12	38	25	28	29	31	23
Korsord/tävlingar	22	26	25	12	36	30	23	18
Djur/natur	45	42	43	38	49	46	47	34
Grattisannonser	17	31	50	27	9	25	32	11
Nöjesreportage	30	39	76	36	12	27	46	29
n	159	186	72	137	136	125	129	82

Tabell 52 Läsintressen Gästrikland 1989 (procent)

Innehålls- kategori	Intresserad av att läsa			Relativ differens i procent *
	Allt/stort sett allt	Åtminstone ganska mkt	diff	
Sport	21	48	+27	44
Familjenyheter	23	66	+43	35
Insändare	18	64	+46	28
Inrikesnyheter	37	86	+49	43
Ekonomi/näringsliv	16	53	+37	30
Politiska nyheter	21	58	+37	36
Fackliga frågor	8	39	+31	20
Olyckor och brott	20	72	+52	28
Ledare/kommentarer	16	48	+32	33
Utrikesnyheter	26	65	+39	40
Kulturartiklar	8	34	+26	24
Seriesida	8	23	+15	35
Radio/TV-nyheter	28	72	+44	39
Miljöfrågor	26	74	+48	35
Allmänt lokalt	67	93	+26	72
Arbetsmarknad	24	67	+43	36
Organisation/föreningar	7	39	+32	18
Känt folk på orten	10	37	+27	27
Kommunalpolitik	22	63	+41	35
Arbetsplatser	14	56	+42	25
Skolfrågor	18	57	+39	32
Lokala affärsannonser	24	64	+40	38
Veckoannonser	22	65	+43	34
Småannonser	11	47	+36	23
Grattisannonser	9	26	+17	35
Tävlingar	6	23	+17	26
Nöjesreportage	10	40	+30	25
Bilder på nyfödda	10	25	+15	40
n	649	649		

* Relativ differens beräknas genom att procentandelen som läser allt divideras med procentandelen som läser åtminstone ganska mycket

Tabell 53 Läsintressen fördelat på områden
Gästrikland 1989 (procent)

Innehålls- kategori	Intresserad att läsa allt/stort sett allt		Intresserad att läsa åtminstone ganska mkt	
	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby	Gävle Ockelbo	Hofors Sandviken Älvkarleby
Sport	20	24	48	48
Familjenyheter	21	26	65	69
Insändare	18	20	64	66
Inrikesnyheter	39	34	89	82
Ekonomi/näringsliv	15	16	55	49
Politiska nyheter	22	21	60	56
Fackliga frågor	7	10	39	41
Olyckor och brott	18	24	71	74
Ledare/kommentarer	17	15	47	50
Utrikesnyheter	26	25	69	58
Kulturartiklar	9	5	35	32
Seriesida	8	7	24	20
Radio/TV-nyheter	27	30	73	71
Miljöfrågor	26	28	76	72
Allmänt lokalt	64	70	93	93
Arbetsmarknad	24	26	69	66
Organisation/föreningar	7	8	37	44
Känt folk på orten	8	14	36	41
Kommunalpolitik	19	27	62	64
Arbetsplatser	12	19	57	58
Skolfrågor	14	24	56	59
Lokala affärsannonser	23	28	66	64
Veckoannonser	22	26	67	66
Småannonser	10	12	48	48
Grattisannonser	8	11	24	31
Tävlingar	5	8	21	26
Nöjesreportage	9	10	44	36
Bilder på nyfödda	8	14	21	31
n	379	229	379	229

Tabell 54 Läsintressen fördelat på huvudtidning
Gästrikland 1989 (procent)

Innehålls- kategori	Intresserad att läsa <u>allt/stort sett allt</u>		Intresserad att läsa <u>åtminstone ganska mkt</u>	
	AB-läsare	GD-läsare	AB-läsare	GD-läsare
Sport	22	21	51	48
Familjenyheter	28	21	71	68
Insändare	25	17	64	67
Inrikesnyheter	37	36	86	88
Ekonomi/näringsliv	13	18	48	56
Politiska nyheter	22	19	58	58
Fackliga frågor	15	4	50	33
Olyckor och brott	24	20	73	74
Ledare/kommentarer	18	15	53	45
Utrikesnyheter	26	24	63	68
Kulturartiklar	5	8	32	33
Seriesida	8	8	23	23
Radio/TV-nyheter	29	27	73	74
Miljöfrågor	28	24	78	73
Allmänt lokalt	71	68	93	95
Arbetsmarknad	28	22	68	68
Organisation/föreningar	13	4	50	35
Känt folk på orten	15	8	40	37
Kommunalpolitik	29	18	68	61
Arbetsplatser	22	10	62	55
Skolfrågor	22	15	62	54
Lokala affärsannonser	22	26	60	71
Veckoannonser	20	25	68	66
Småannonser	11	11	46	51
Grattisannonser	12	9	31	26
Tävlingar	8	6	26	22
Nöjesreportage	13	8	46	40
Bilder på nyfödda	16	6	37	18
n	222	350	222	350

Tabell 55 Läsintresse i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Ätminstone ganska intr Innehållskategori	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Sport	68	31	52	44	48	47	49	45
Familjenyheter	48	81	56	68	71	69	63	65
Insändare	52	73	58	69	61	62	64	65
Inrikesnyheter	84	87	80	92	84	78	91	96
Ekonomi/näringsliv	56	50	36	62	53	43	56	68
Politiska nyheter	59	57	40	62	65	48	60	80
Fackliga frågor	37	40	25	48	38	34	38	50
Olyckor och brott	66	78	84	72	66	73	76	66
Ledare/kommentarer	44	51	25	50	59	41	48	52
Utrikesnyheter	68	63	60	71	63	54	70	85
Kulturartiklar	23	40	22	34	38	25	33	50
Seriesida	26	21	54	18	11	17	34	17
Radio/TV-nyheter	69	74	77	68	73	72	75	66
Miljöfrågor	69	78	68	81	71	70	76	80
Allmänt lokalt	91	94	89	95	92	91	95	95
Arbetsmarknad	62	71	78	77	52	56	75	77
Org/föreningar	35	42	38	42	37	33	40	47
Känt folk på orten	31	42	38	36	38	42	35	29
Kommunalpolitik	64	62	38	69	69	59	58	78
Arbetsplatser	51	60	65	67	42	46	63	65
Skolfrågor	48	64	55	74	42	47	59	76
Lokala affärsannonser	57	71	62	69	62	59	73	62
Veckoannonser	52	76	58	63	71	67	67	59
Småannonser	41	53	49	54	40	42	45	47
Grattisannonser	19	32	42	27	18	26	31	16
Tävlingar	21	24	25	18	26	26	25	10
Nöjesreportage	33	46	71	42	23	32	53	34
Bilder på nyfödda	12	35	40	29	13	22	32	18
n	290	359	142	242	264	280	227	128

Tabell 56 Läsintresse i förhållande till läsprofil, Arbetarbladet, Gästrikland 1989 (procent)

		<u>Ledare</u> Läsintresse				<u>Inrikesnyheter</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	42	17	Läs- profil	låg	9	14
	hög	6	35		hög	4	73
		n=238				n=238	
		<u>Utrikesnyheter</u> Läsintresse				<u>Kultur</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	30	14	Läs- profil	låg	65	8
	hög	6	50		hög	2	25
		n=238				n=238	
		<u>Insändare</u> Läsintresse				<u>Familjenyheter</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	25	11	Läs- profil	låg	22	14
	hög	10	54		hög	7	57
		n=238				n=238	
		<u>Grattisannonser</u> Läsintresse				<u>Kommunalpolitik</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	64	6	Läs- profil	låg	29	18
	hög	6	24		hög	3	50
		n=238				n=238	
		<u>Ekonomi/Näringsliv</u> Läsintresse				<u>Ekonomi/Näringsliv</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	48	23	Läs- profil Börsen	låg	46	37
	hög	4	25		hög	6	11
		n=238				n=238	
		<u>Sporten</u> Läsintresse				<u>Lokala affärsannonser</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	44	4	Läs- profil	låg	29	11
	hög	6	46		hög	10	50
		n=238				n=238	
		<u>Småannonser</u> Läsintresse				<u>Radio-TV</u> Läsintresse	
		lågt	högt			lågt	högt
Läs- profil	låg	45	11	Läs- profil	låg	13	11
	hög	8	36		hög	14	64
		n=238				n=238	

Tabell 56 forts

		<u>Serierna</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	69	2	n=238
	hög	8	21	

		<u>Föreningsnyheter</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	46	28	n=238
	hög	4	22	

		<u>Nöjesreportage</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	47	12	n=238
	hög	6	35	

		<u>Bilder på nyfödda</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	52	2	n=238
	hög	11	35	

		<u>Korsord/Tävlingar</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	63	10	n=238
	hög	11	16	

		<u>Lokalnyheter Gävle</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	9	26	n=238
	hög	3	62	

		<u>Lokalnyheter Sandviken</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	15	24	n=238
	hög	3	58	

Tabell 57 Läsintresse i förhållande till läsprofil, Gefle Dagblad, Gästrikland 1989 (procent)

Ledare
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	47	15
	-----	-----
Läs-profil hög	7	31

n=345

Inrikesnyheter
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	9	2
	-----	-----
Läs-profil hög	13	76

n=345

Utrikesnyheter
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	23	12
	-----	-----
Läs-profil hög	8	57

n=345

Kultur
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	63	11
	-----	-----
Läs-profil hög	4	22

n=345

Insändare
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	24	14
	-----	-----
Läs-profil hög	9	53

n=345

Familjenyheter
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	29	16
	-----	-----
Läs-profil hög	3	52

n=345

Grattisannonser
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	68	7
	-----	-----
Läs-profil hög	6	19

n=345

Kommunalpolitik
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	34	20
	-----	-----
Läs-profil hög	4	42

n=345

Ekonomi/Näringsliv
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	38	20
	-----	-----
Läs-profil hög	5	37

n=345

Ekonomi/Näringsliv
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	40	36
	-----	-----
Läs-profil hög	4	20

n=345

Sporten
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	47	7
	-----	-----
Läs-profil hög	4	42

n=345

Lokala affärsannonser
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	22	15
	-----	-----
Läs-profil hög	6	57

n=345

Småannonser
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	42	14
	-----	-----
Läs-profil hög	6	38

n=345

Radio-TV
Läsintresse

	lågt	högt
Läs-profil låg	18	9
	-----	-----
Läs-profil hög	8	65

n=345

Tabell 57

		<u>Serierna</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	70	2	n=345
	hög	6	22	

		<u>Föreningsnyheter</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	62	23	n=345
	hög	3	12	

		<u>Nöjesreportage</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	53	12	n=345
	hög	7	28	

		<u>Korsord/Tävlingar</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	67	9	n=345
	hög	11	13	

		<u>Lokalnyheter Gävle</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	4	16	n=345
	hög	2	78	

		<u>Lokalnyheter Sandviken</u>		
		Läsintresse		
		lågt	högt	
Läs- profil	låg	29	30	n=345
	hög	3	38	

Tabell 58 Bedömning av Arbetarbladet och Gävle Dagblad bland respektive tidnings läsare Gästrikland 1989 (procent)

Stämmer in på Påstående	Arbetarbladet	Gefle Dagblad
Intressanta reportage	70	69
Aktuella nyheter	82	83
Bra tryckkvalitet	65	73
Sällan problem med distributionen	76	78
Mkt bra bevakning av familjenyheter	65	46
För få annonser	12	8
Intressanta annonser	36	47
Bra sportbevakning	55	56
Är lättläst	85	81
Bra helgbilaga	52	57
Bra radio/TV-bilaga	69	68
Vinklar sina nyhetsartiklar för mycket	15	12
Alltid väl insatta journalister	28	30
Bra format	86	46
Tråkigt namn på tidn	18	7
Nästan alltid tillförlitlig	48	52
Ofta slarvigt skrivna artiklar	12	7
Bra spelbilaga	34	29
Jagar ofta onödiga sensationer	20	13
Bra färgbilder	31	29
n	241	350

Tabell 59 Bedömning av Arbetarbladet och Gävle Dagblad bland respektive tidnings läsare fördelat på områden, Gästrikland 1989 (procent)

Stämmer in Påstående	Gävle/Ockelbo		Hofors/Sandviken Älvkarleby	
	AB	GD	AB	GD
Intressanta reportage	80	69	65	67
Aktuella nyheter	81	84	85	78
Bra tryckkvalitet	74	74	70	72
Sällan problem med distributionen	80	79	77	72
Mkt bra bevakning av familjenyheter	61	47	64	42
För få annonser	11	9	11	7
Intressanta annonser	39	50	38	38
Bra sportbevakning	58	58	56	47
Är lättläst	88	83	85	72
Bra helgbilaga	55	56	50	58
Bra radio/TV-bilaga	75	68	70	69
Vinklar sina nyhetsartiklar för mycket	12	14	15	8
Alltid väl insatta journalister	35	31	25	29
Bra format	90	44	81	50
Tråkigt namn på tidn	22	8	11	4
Nästan alltid tillförlitlig	54	53	49	47
Ofta slarvigt skrivna artiklar	12	6	11	6
Bra spelbilaga	34	28	36	32
Jagar ofta onödiga sensationer	22	13	15	12
Bra färgbilder	42	32	25	22
n	83	231	107	72

Tabell 60a Bedömning av Arbetarbladet i grupper bland tidningens läsare, Gästrikland 1989 (procent)

Stämmer in på AB Påstående	Kön		Ålder			Utbildning			Tot
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög	
Intressanta reportage	72	68	71	68	71	71	72	61	70
Aktuella nyheter	78	85	83	82	82	82	82	86	82
Bra tryckkvalitet	72	70	71	70	71	74	69	68	65
Sällan problem med distributionen	74	77	69	70	85	83	74	57	76
Mkt bra bevakning av familjenyheter	57	70	71	62	63	66	62	71	65
För få annonser	11	13	14	9	15	10	15	11	12
Intressanta annonser	34	37	44	33	33	44	31	18	36
Bra sportbevakning	72	42	56	46	63	65	51	32	55
Är lättläst	80	89	85	86	84	90	82	71	85
Bra helgbilaga	48	54	71	38	54	53	55	39	52
Bra radio/TV-bilaga	68	70	83	59	72	78	62	54	69
Vinklar sina nyhetsartiklar för mycket	18	12	10	13	20	11	19	18	15
Alltid väl insatta journalister	30	26	42	20	28	28	30	25	28
Bra format	85	86	87	85	85	88	85	79	86
Tråkigt namn på tidn	13	22	33	9	17	10	28	21	18
Nästan alltid tillförlitlig	51	46	60	45	44	52	46	36	48
Ofta slarvigt skrivna artiklar	14	11	10	13	13	9	18	11	12
Bra spelbilaga	45	26	44	31	31	33	41	21	34
Jagar ofta onödiga sensationer	20	19	19	21	18	12	30	25	20
Bra färgbilder	32	30	48	25	26	30	39	18	31
n	96	125	52	87	82	111	78	28	241

Tabell 60b Bedömning av Gefle Dagblad i grupper bland tidningens läsare, Gästrikland 1989 (procent)

Stämmer in på GD	Kön		Ålder			Utbildning			Tot
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög	
Påstående									
Intressanta reportage	72	67	76	70	65	64	72	77	69
Aktuella nyheter	83	83	89	81	81	84	82	84	83
Bra tryckkvalitet	76	71	88	69	71	72	78	72	73
Sällan problem med distributionen	76	79	84	74	78	75	83	73	78
Mkt bra bevakning av familjenyheter	43	49	45	51	41	53	44	39	46
För få annonser	9	8	13	6	8	9	10	5	8
Intressanta annonser	41	51	61	46	40	42	54	38	47
Bra sportbevakning	67	47	66	50	57	64	54	46	56
Är lättläst	81	81	80	82	81	83	79	82	81
Bra helgbilaga	52	60	84	50	49	53	63	53	57
Bra radio/TV-bilaga	63	73	75	66	67	70	69	65	68
Vinklar sina nyhetsartiklar för mycket	11	13	20	10	9	13	13	10	12
Alltid väl insatta journalister	27	33	36	28	30	30	35	23	30
Bra format	48	44	30	39	61	56	38	45	46
Tråkigt namn på tidn	7	6	16	4	5	5	9	5	7
Nästan alltid tillförlitlig	49	54	64	47	51	50	56	51	52
Ofta slarvigt skrivna artiklar	9	5	9	4	8	7	8	4	7
Bra spelbilaga	34	24	41	24	27	28	30	27	29
Jagar ofta onödiga sensationer	13	12	13	14	11	13	12	15	13
Bra färgbilder	26	32	41	28	25	28	34	26	29
n	147	173	64	127	129	118	119	74	350

Tabell 61 Läsarönskemål bland dem som uppgett Gefle Dagblad som huvudtidning Gästrikland 1989 (procent)

Innehållskategori	Bör satsa mer på	Bör satsa mindre på	diff
Ledare	16	30	-14
Lokalsidor Gävle	55	8	+47
Lokalsidor Sandviken	28	26	+2
Länsnyheter	53	6	+47
Inrikesnyheter	45	9	+36
Utrikesnyheter	32	20	+12
Kultursidan	16	37	-21
Insändarsidan	37	15	+22
Familjenyheter	26	23	+3
Familjeannonser	20	23	-3
Kommunalpolitik	27	25	+2
Börssidan/Fondbörsen	16	31	-15
Barnsidan	18	25	-7
Matsidan	28	23	+5
Ekonomi/näringsliv	29	19	+10
Sportsidorna	25	33	-8
Lokala affärsannonser	27	19	+8
Småannonser	24	17	+7
Radio/TV-sidan	28	15	+13
Serierna	15	27	-12
Pop/rockmusik	15	36	-21
Tips/trav/lotto	18	32	-14
Föreningsnytt	15	31	-16
Motor/trafik	25	27	-2
Korsord/tävlingar	22	27	-5
Djur/natur	38	15	+23
Grattisannonser	18	33	-15
Färgbilder	37	12	+25
Nöjesreportage	25	24	+1
Bilder på nyfödda	20	35	-15
Spelbilaga	14	34	-20

n=279

Tabell 62a Läsarönskemål bland dem som uppgett Gefle Dagblad som huvudtidning Gävle/Ockelbo 1989 (procent)

Innehållskategori	Bör satsa mer på	Bör satsa mindre på	diff
Ledare	16	31	-15
Lokalsidor Gävle	65	4	+61
Lokalsidor Sandviken	14	34	-20
Länsnyheter	53	8	+45
Inrikesnyheter	47	8	+39
Utrikesnyheter	34	19	+15
Kultursidan	16	38	-22
Insändarsidan	36	16	+20
Familjenyheter	23	26	-3
Familjeannonser	19	27	-8
Kommunalpolitik	26	27	-1
Börssidan/Fondbörsen	13	36	-23
Barnsidan	18	27	-9
Matsidan	29	27	+2
Ekonomi/näringsliv	29	21	+8
Sportsidorna	28	33	-5
Lokala affärsannonser	27	20	+7
Småannonser	23	19	+4
Radio/TV-sidan	30	15	+15
Serierna	14	28	-14
Pop/rockmusik	16	39	-23
Tips/trav/lotto	19	34	-15
Föreningsnytt	14	34	-20
Motor/trafik	23	30	-7
Korsord/tävlingar	23	29	-6
Djur/natur	37	17	+20
Grattisannonser	18	36	-18
Färgbilder	41	12	+29
Nöjesreportage	28	24	+4
Bilder på nyfödda	19	38	-19
Spelbilaga	15	35	-20

n=194

Tabell 62b Läsarönskemål bland dem som uppgett Gefle Dagblad som huvudtidning Hofors/Sandviken/Älvkarleby 1989 (procent)

Innehållskategori	Bör satsa mer på	Bör satsa mindre på	diff
Ledare	20	24	-4
Lokalsidor Gävle	30	18	+12
Lokalsidor Sandviken	59	7	+52
Länsnyheter	52	4	+48
Inrikesnyheter	38	11	+27
Utrikesnyheter	24	22	+2
Kultursidan	18	30	-12
Insändarsidan	41	11	+30
Familjenyheter	34	16	+18
Familjeannonser	24	16	+8
Kommunalpolitik	30	17	+13
Börssidan/Fondbörsen	18	22	-4
Barnsidan	14	24	-10
Matsidan	28	13	+15
Ekonomi/näringsliv	28	16	+12
Sportsidorna	21	30	-9
Lokala affärsannonser	30	14	+16
Småannonser	30	10	+20
Radio/TV-sidan	22	16	+6
Serierna	14	27	-13
Pop/rockmusik	10	34	-24
Tips/trav/lotto	18	25	-7
Föreningsnytt	18	24	-6
Motor/trafik	30	20	+10
Korsord/tävlingar	20	21	-1
Djur/natur	42	10	+32
Grattisannonser	14	30	-16
Färgbilder	31	10	+21
Nöjesreportage	17	25	-8
Bilder på nyfödda	21	30	+13
Spelbilaga	13	31	-18

n=71

Tabell 63 Läsarönskemål beträffande Gefle Dagblad, procentdifferenser i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Innehållskategori	Kön		Ålder			Utbildning		
	Man	Kv	15-29	30-49	50-75	Låg	Medel	Hög
Ledare	-15	-12	-34	-19	+6	-17	-17	0
Lokalsidor Gävle	+35	+59	+61	+43	+43	+55	+44	+43
Lokalsidor Sandviken	+3	+1	+2	-12	+17	+3	+7	-6
Länsnyheter	+46	+48	+43	+45	+51	+56	+53	+38
Inrikesnyheter	+32	+40	+31	+32	+45	+42	+33	+33
Utrikesnyheter	+19	+5	+11	+3	+21	+6	+14	+20
Kultursidan	-24	-16	-50	-23	+1	-33	-21	+0
Insändarsidan	+17	+28	+43	+16	+17	+28	+26	+10
Familjenyheter	-10	+14	+8	+1	-1	+10	+0	-6
Familjeannonser	-17	+9	+8	-5	-6	+5	-5	-9
Kommunalpolitik	+10	-6	-26	-4	+25	-4	-2	+14
Börssidan/Fondbörsen	-4	-26	-32	-14	-5	-22	-23	+2
Barnsidan	-16	0	+19	-1	-30	-10	-7	-4
Matsidan	-17	+25	-7	+7	+8	+3	+4	+5
Ekonomi/näringsliv	+23	-2	-4	+17	+10	-2	+1	+40
Sportsidorna	+20	-32	-5	-15	-1	+8	-11	-20
Lokala affärsannonser	+4	+12	+6	+15	+3	+2	+21	-2
Småannonser	+7	+9	+11	+14	-1	+6	+15	-2
Radio-TV	+6	+19	+27	+7	+8	+8	+15	+11
Serierna	-8	-17	+14	-18	-22	-6	-8	-30
Pop/rockmusik	-23	-18	+30	-23	-50	-25	-9	-33
Tips/trav/lotto	-1	-27	-28	-12	-7	0	-19	-33
Föreningsnytt	-14	-19	-30	-17	-6	-18	-14	-17
Motor/trafik	+18	-20	-3	-4	+2	+3	+2	-14
Korsord/tävlingar	-14	+2	0	-14	0	+4	-1	-23
Djur/natur	+27	+20	+26	+20	+26	+28	+25	+17
Grattisannonser	-15	-15	-19	-24	-26	-9	-9	-30
Färgbilder	+16	+33	+55	+19	+12	+16	+40	+15
Nöjesreportage	-6	+9	+47	-1	-24	-1	+9	-11
Bilder på nyfödda	-25	-6	+9	-14	-32	-8	-13	-27
Spelbilaga	-10	-29	-23	-15	-22	-12	-26	-25
n	135	144	64	112	103	96	106	70

Tabell 64 Inställning till utgivning av Gefle Dagblad i två delar
bland GD-läsare i olika grupper, Gästrikland 1989
(procent)

Inställning till två tid- ningsdelar	Kön		Ålder			Utbildning			Tot
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög	
Mkt stor fördel	9	10	6	11	11	7	9	13	10
Stor fördel	16	16	18	17	14	14	12	26	16
Knappast fördel	46	41	37	44	46	43	46	43	43
Viss nackdel	15	17	21	12	18	19	16	11	16
Mkt stor nackdel	11	13	18	12	9	16	12	5	12
Ej svar	3	3	0	4	2	1	5	2	3
summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Bör ha två delar varje dag									
Ja	11	16	10	17	12	9	9	27	14
Nej	86	81	89	78	86	91	85	71	83
Ej svar	3	3	1	5	2	0	6	2	3
summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	159	191	72	138	140	129	130	82	350

Tabell 65 Inställning till bilagor i grupper
Gästrikland 1989 (procent)

Inställning till bilagor	Kön		Ålder			Utbildning			Huvud tidn		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög	AB	GD	Tot
Vill ha	20	16	26	20	11	11	20	28	16	18	18
Vill ej ha	41	39	31	40	45	44	37	34	34	43	40
Spelar ej roll	28	28	31	29	27	29	29	28	33	27	28
Vill ha texten i bastidningen	14	20	14	15	21	21	15	12	18	16	17
antal svar	275	334	139	230	239	258	217	122	223	334	609
Typ av bilaga som önskas											
Spelbilaga	49	26	36	38	41	39	46	26	40	35	38
Radio-TV	66	68	56	73	70	64	64	71	60	75	67
Helgbilaga	46	53	56	51	37	46	50	50	49	52	49
Sportbilaga	46	34	33	33	59	50	43	29	40	36	40
Temabilagor	26	19	22	22	22	25	11	35	16	24	22
antal svar	55	53	36	45	27	28	44	34	37	61	108
Bilageformat som önskas											
Fullformat	2	2	0	0	7	0	2	3	0	0	2
Broadsheet	18	19	14	20	21	19	14	24	10	30	18
Berliner	65	36	67	46	39	58	54	44	72	37	51
Mindre format	16	45	22	35	32	26	33	29	20	35	30
antal svar	57	53	36	46	28	31	43	34	39	63	110

Tabell 66 Åsikt om tidningens åsikter på ledarplats märks på nyhetssidorna, Gästrikland 1989 (procent)

Ledaråsikter framträder i nyheterna	Totalt	Huvudtidning	
		AB	GD
I mkt hög grad	2	1	2
I ganska hög grad	12	19	9
I mindre grad	30	28	31
Inte alls	24	20	27
Vet ej	25	28	25
Ej svar/läser ej tidn	7	4	6
summa	100	100	100
antal svar	649	222	350

Tabell 67 Åsikt om tidningens åsikter på ledarplats märks på nyhetssidorna, i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Ledaråsikter framträder i nyheterna	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
I mkt hög grad	2	1	1	2	1	1	1	2
I ganska hög grad	13	11	7	10	17	11	10	16
I mindre grad	34	26	16	35	32	31	24	38
Inte alls	25	23	20	25	25	21	28	25
Vet ej	18	30	45	22	16	27	30	14
Ej svar/läser ej	8	9	11	6	9	9	7	5
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	290	359	142	242	264	280	227	128

Tabell 68 Åsikt om tidningarna bör låta nyhetsbevakningen påverkas av den politiska linjen, Gästrikland 1989 (procent)

Nyheter bör ta politisk ställning	Totalt	Huvudtidning	
		AB	GD
Ja	13	18	9
Nej	64	56	71
Vet ej	19	25	16
Ej svar	4	1	4
summa	100	100	100
antal svar	649	222	350

Tabell 69 Åsikt om tidningarna bör låta nyhetsbevakningen påverkas av den politiska linjen, i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Nyheter bör ta politisk ställning	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Ja	12	14	7	13	17	15	11	12
Nej	74	57	68	71	56	54	70	80
Vet ej	11	24	23	13	21	26	17	6
Ej svar	3	5	2	3	6	5	2	2
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	290	359	142	242	264	280	227	128

Tabell 70 Åsikt om tidningar bör ta ställning till kontroversiella frågor på nyhetsplats Gästrikland 1989 (procent)

Bör ta ställning	Totalt	Huvudtidning	
		AB	GD
Ja, ofta	29	30	29
Ja, enstaka ggr	39	39	41
Nej, aldrig	11	10	12
Vet ej	16	19	14
Ej svar	5	2	4
summa	100	100	100
antal svar	649	222	350

Tabell 71 Åsikt om tidningar bör ta ställning till kontroversiella frågor på nyhetsplats, i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Bör ta ställning	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Ja, ofta	33	26	12	29	38	31	29	26
Ja, enstaka ggr	37	40	44	41	33	36	35	51
Nej, aldrig	14	9	18	12	7	6	16	16
Vet ej	12	20	21	13	17	21	18	4
Ej svar	4	5	5	5	5	6	2	3
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	290	359	142	242	264	280	227	128

Tabell 72 Andel som anser att det förekommer felaktiga och missvisande uppgifter i massmedierna, Gästrikland 1989 (procent)

Missvisande uppgifter förekommer	Medium				
	Lokalpress	Storstads- morgonpress	Kvälls- tidningar	TV- nyheter	Radio- nyheter
I mkt stor utsträckn	3	3	19	1	1
I ganska stor utstr.	10	10	27	5	4
I mindre utsträckn	52	24	23	38	33
Inte alls	12	6	5	26	31
Vet ej	19	41	20	22	24
Ej svar	4	16	6	8	7
summa	100	100	100	100	100
antal svar	599	599	599	599	599

Tabell 73 Andel som anser att det förekommer felaktiga och missvisande uppgifter i lokaltidningen, uppdelat i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Missvisande uppgifter förekommer	Kön		Ålder			Utbildning			Huvud tidn	
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög	AB	GD
I mkt stor utstr	5	2	7	3	2	2	4	6	1	3
I ganska stor utst	10	10	6	10	14	9	10	14	9	11
I mindre utsträckn	58	48	50	57	48	50	52	57	54	53
Inte alls	9	13	13	8	13	13	11	9	14	11
Vet ej	15	23	24	19	17	21	21	12	17	20
Ej svar	3	4	0	3	6	5	2	2	5	2
summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	273	326	136	230	232	253	214	124	209	326

Tabell 74 Andel som anser att det förekommer felaktiga och missvisande uppgifter i storstadsmorgonpress, uppdelat i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Missvisande uppgifter förekommer	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
I mkt stor utsträckn	3	3	2	4	3	3	2	4
I ganska stor utstr.	11	10	10	9	12	8	12	14
I mindre utsträckn	27	21	25	27	19	17	22	40
Inte alls	5	5	7	5	5	5	5	9
Vet ej	35	45	50	44	32	41	50	24
Ej svar	19	16	6	11	29	26	9	9
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	273	326	136	230	232	253	214	124

Tabell 75 Andel som anser att det förekommer felaktiga och missvisande uppgifter i kvällstidningar, uppdelat i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Missvisande uppgifter förekommer	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
I mkt stor utsträckn	19	18	16	24	15	14	16	33
I ganska stor utstr.	31	24	21	32	27	19	33	33
I mindre utsträckn	27	19	26	19	24	28	22	14
Inte alls	3	7	9	4	4	6	5	2
Vet ej	14	26	26	20	18	23	22	14
Ej svar	6	6	2	1	12	10	2	4
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	273	326	136	230	232	253	214	124

Tabell 76 Andel som anser att det förekommer felaktiga och missvisande uppgifter i TV-nyheter, uppdelat i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Missvisande uppgifter förekommer	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
I mkt stor utsträckn	2	1	0	1	2	1	1	2
I ganska stor utstr.	7	3	5	6	5	4	6	8
I mindre utsträckn	44	33	32	40	39	33	38	48
Inte alls	23	29	38	26	20	24	30	26
Vet ej	15	27	23	23	20	25	22	14
Ej svar	9	7	2	4	14	13	3	2
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	273	326	136	230	232	253	214	124

Tabell 77 Andel som anser att det förekommer felaktiga och missvisande uppgifter i radio-nyheter, uppdelat i grupper Gästrikland 1989 (procent)

Missvisande uppgifter förekommer	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
I mkt stor utsträckn	1	0	0	1	0	0	1	1
I ganska stor utstr.	6	2	7	1	4	2	5	5
I mindre utsträckn	39	28	25	36	35	28	34	40
Inte alls	29	32	43	30	25	27	32	37
Vet ej	18	29	24	26	22	28	25	14
Ej svar	7	9	1	6	14	15	3	3
summa	100	100	100	100	100	100	100	100
antal svar	273	326	136	230	232	253	214	124

Tabell 78 Bedömning av nyhetsrapporteringen i olika massmedier
Gästrikland 1989 (procent)

Påstående	Medium				
	Lokal- press	Kvälls- tidningar	TV- nyheter	Riksradio- nyheter	Lokalradio- nyheter
Välinformerad	50	29	77	69	21
Oärlig	3	44	1	1	2
Opartisk	12	7	33	41	17
Kunnig	37	23	59	56	30
Dåligt informerad	14	25	2	1	13
Rättvis	19	7	32	34	16
Ärlig	24	9	38	39	25
Okunnig	7	17	1	1	11
Partisk	20	32	8	3	8
Orättvis	6	29	2	1	3
antal svar	445				

Tabell 79 Bedömning av nyhetsrapporteringen i lokaltidningar,
i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Påstående	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Välinformerad	55	47	46	50	53	56	50	45
Oärlig	4	2	4	2	3	3	3	3
Opartisk	14	10	18	8	13	9	16	10
Kunnig	38	37	37	39	36	36	38	39
Dåligt informerad	13	14	23	12	9	10	16	15
Rättvis	21	18	26	18	17	20	23	13
Ärlig	27	22	31	24	21	22	27	23
Okunnig	9	6	13	6	5	4	8	12
Partisk	21	19	22	23	15	17	22	23
Orättvis	5	7	10	5	6	2	10	7
antal svar	223	256	110	186	182	189	176	105

Tabell 80 Bedömning av nyhetsrapporteringen i kvällstidningar, i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Påstående	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Välinformerad	30	27	36	25	29	34	30	20
Oärlig	46	43	48	47	38	34	46	58
Opartisk	7	7	15	7	2	8	10	3
Kunnig	26	20	31	18	23	23	24	19
Dåligt informerad	30	22	19	31	23	25	22	29
Rättvis	9	6	12	7	4	9	9	1
Ärlig	11	7	19	7	5	9	13	3
Okunnig	21	14	17	21	13	14	17	22
Partisk	34	30	39	31	27	24	30	49
Orättvis	28	29	37	34	17	18	30	45
antal svar	223	256	110	186	182	189	176	105

Tabell 81 Bedömning av nyhetsrapporteringen i TV-nyheterna, i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Påstående	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Välinformerad	76	79	80	77	77	80	74	77
Oärlig	2	1	1	1	2	1	1	1
Opartisk	35	31	41	36	23	23	39	42
Kunnig	57	61	72	67	44	52	64	68
Dåligt informerad	3	1	2	2	2	2	2	2
Rättvis	34	31	50	35	19	26	41	29
Ärlig	40	36	56	42	23	31	48	34
Okunnig	2	1	1	1	2	1	1	1
Partisk	10	7	10	6	10	6	12	8
Orättvis	2	1	3	2	1	1	5	0
antal svar	223	256	110	186	182	189	176	105

Tabell 82 Bedömning av nyhetsrapporteringen i radionyheter, i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Påstående	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Välinformerad	72	67	65	77	64	65	68	80
Oärlig	2	1	1	2	2	3	1	0
Opartisk	48	36	50	47	30	26	46	60
Kunnig	60	52	57	64	48	48	56	72
Dåligt informerad	1	2	3	2	1	2	2	1
Rättvis	37	31	48	34	25	24	39	43
Ärlig	44	35	50	43	28	26	45	52
Okunnig	1	1	1	0	1	1	1	1
Partisk	4	2	4	2	3	4	3	1
Orättvis	1	1	0	1	1	1	1	0
antal svar	223	256	110	186	182	189	176	105

Tabell 83 Bedömning av nyhetsrapporteringen i lokalradion, i grupper, Gästrikland 1989 (procent)

Påstående	Kön		Ålder			Utbildning		
	Män	Kv	15-29	30-49	50-75	låg	medel	hög
Välinformerad	22	20	18	17	26	22	24	15
Oärlig	2	1	4	1	1	2	2	0
Opartisk	23	12	17	19	16	11	21	21
Kunnig	31	29	31	31	28	31	28	31
Dåligt informerad	15	12	26	10	9	10	14	19
Rättvis	20	12	22	13	15	20	16	10
Ärlig	30	20	38	24	17	23	27	23
Okunnig	12	9	27	7	3	7	10	18
Partisk	9	8	14	7	6	7	9	9
Orättvis	3	2	6	2	1	2	4	2
antal svar	223	256	110	186	182	189	176	105

Tabell 62a Läsarönskemål bland dem som uppgett Gefle Dagblad som huvudtidning Gävle/Ockelbo 1989 (procent)

Innehållskategori	Bör satsa mer på	Bör satsa mindre på	diff
Ledare	16	31	-15
Lokalsidor Gävle	65	4	+61
Lokalsidor Sandviken	14	34	-20
Länsnyheter	53	8	+45
Inrikesnyheter	47	8	+39
Utrikesnyheter	34	19	+15
Kultursidan	16	38	-22
Insändarsidan	36	16	+20
Familjenyheter	23	26	-3
Familjeannonser	19	27	-8
Kommunalpolitik	26	27	-1
Börssidan/Fondbörsen	13	36	-23
Barnsidan	18	27	-9
Matsidan	29	27	+2
Ekonomi/näringsliv	29	21	+8
Sportsidorna	28	33	-5
Lokala affärsannonser	27	20	+7
Småannonser	23	19	+4
Radio/TV-sidan	30	15	+15
Serierna	14	28	-14
Pop/rockmusik	16	39	-23
Tips/trav/lotto	19	34	-15
Föreningsnytt	14	34	-20
Motor/trafik	23	30	-7
Korsord/tävlingar	23	29	-6
Djur/natur	37	17	+20
Grattisannonser	18	36	-18
Färgbilder	41	12	+29
Nöjesreportage	28	24	+4
Bilder på nyfödda	19	38	-19
Spelbilaga	15	35	-20

n=194